

Del I i årsrapport 2024 til EU-Kommissionen

1. Indledning

Del I af årsrapporten suppleres af del II med 10 sektioner om kontrollen på forskellige områder dækket af [kontrolforordning \(EU\) 2017/625](#). Årsrapporten er lavet med udgangspunkt i [Kommissionens gennemførelsesforordning \(EU\) 2019/723](#) om årsrapporter og Kommissionens vejledning herom (2021/C71/01).

De danske myndigheders kontrol er beskrevet i [den flerårige nationale kontrolplan i henhold til artikel 109-111 i forordning \(EU\) 2017/625 forelagt af Danmark for perioden 2022-2026](#).

I dette afsnit beskrives blandt andet opfyldelsen af strategiske mål, samlet overholdelse, tilrettelæggelse af kontrollen, væsentlige tiltag samt gebyrer og afgifter.

De danske kontrolmyndigheder vurderer, at Danmark har et enkelt og overskueligt kontrolsystem. Der er få ministerier involveret og få decentrale myndigheder, og der er et godt samarbejde mellem dem. Kontrolmyndighederne har udarbejdet de nødvendige samarbejdsaftaler.

Myndighederne, der har medvirket til denne rapport, hører under tre ministerier. Fødevarestyrelsen og Landbrugs- og Fiskeristyrelsen hører til i Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø hører til Ministeriet for Grøn Trepark og Miljøstyrelsen hører til i Miljø- og Ligestillingsministeriet.

Myndighederne arbejder løbende på at vejlede erhvervet med at forbedre overholdelsen af reglerne og på at effektivisere kontrollen, og mange af områderne har stor politisk bevågenhed. Myndighederne konkluderer, at den kontrol, de udfører, generelt set er målrettet og giver den ønskede effekt.

1.1 Fødevarestyrelsens kontrol

1.1.1 Fødevarestyrelsens strategi

Fødevarestyrelsens strategi 2020-2023 "[Faglig, bæredygtig og innovativ](#)" er forlænget til og med 2024.

Strategien sætter en ambitiøs retning for Fødevarestyrelsens arbejde internationalt, i Danmark og for styrelsens interne organisation. Danmark skal være foregangsland på bæredygtighed, og styrelsen vil arbejde aktivt for at sikre sunde dyr og fødevarer, der er produceret bæredygtigt. Fødevareproduktion fra jord til bord skal være en god forretning, både for virksomheder, borgere og klimaet. En bæredygtig fødevareklynge skal være et dansk brand. Dette skal ske ved, at Fødevarestyrelsen skaber rammerne for en bæredygtig fødevareproduktion gennem viden, samarbejde og innovation. Strategien anviser fundamentet for, hvordan Fødevarestyrelsen vil nå i mål med sin ambition.

- Bæredygtig fødevareklynge
- Innovation og agilitet
- Digital transformation
- Faglig styrelse og troværdig myndighed

- Attraktiv arbejdsplads

Fødevarestyrelsens kontrol er risiko- og behovsorienteret. Kontrollen er derfor fokuseret på virksomheder, der har svært ved at overholde reglerne. Fødevarestyrelsen følger løbende virksomhedernes regel efterlevelse på forretningsområde- og direktionsniveau for at vurdere, om der er behov for justering af kontrollen og Fødevarestyrelsens information om reglerne.

1.1.2 Fødevarekontrolsystemet

Kontrolkonceptet på fødevarerområdet blev senest videreudviklet i 2020 på baggrund af et bredt politisk forlig (Fødevareforlig 4) og efterfølgende justeret primo 2024. Kontrollen er blevet endnu mere risiko- og behovsorienteret og planlægningen mere fleksibel, så den samlede kontrolindsats bliver mere målrettet virksomhedernes individuelle kontrolbehov. Nedenunder beskrives de forskellige kontrolindsatser for kontrollen af fødevarevirksomheder.

Basiskontrol

Alle fødevarevirksomheder kan få basiskontrol. Hyppigheden af basiskontrollen varierer og afhænger af virksomhedernes aktiviteter og behov for kontrol. Der er to forskellige typer af basiskontrol: stikprøvebaseret basiskontrol og frekvensbaseret basiskontrol. Det er virksomhedernes aktiviteter og produkter, der afgør, om de får basiskontrol efter faste frekvenser eller om de bliver udpeget til kontrol på baggrund af en kontroludpegningsmodel.

Langt de fleste fødevarevirksomheder får stikprøvebaseret basiskontrol med behovsbaseret udpegning til kontrol i stedet for faste frekvenser; for eksempel caféer, restauranter og supermarkeder og engrosvirksomheder, som ikke foretager behandling af fødevarer.

Fødevarestyrelsen har udviklet en kontroludpegningsmodel baseret på machine learning til brug for at udpege størstedelen af den stikprøvebaserede basiskontrol. Modellen tildeler virksomhederne en behovsscore, der er et udtryk for kontrolbehovet, og som danner grundlag for kontroludpegningen. For nogle virksomheder kan der være års mellemrum mellem kontrolbesøgene, mens andre kan få kontrol flere gange om året.

Nye fødevarevirksomheder får hurtigt efter opstart et særligt kontrolbesøg med starthjælpsvejledning.

En del af basiskontrollen består desuden af tilfældigt udpegede virksomheder omfattet af den stikprøvebaserede basiskontrol. Disse kontroller udgør en baseline. Baselinen bruges bl.a. som sammenligningsgrundlag for de øvrige kontrolindsatser og til at følge virksomhedernes regelefterlevelse fra år til år. Desuden sikrer baselinen, at alle virksomheder hvert år kan få kontrol, og det er med til at opretholde den præventive effekt af kontrollen.

Engrosvirksomheder med produktion af fødevarer og detailvirksomheder med kompliceret produktion af fødevarer vil få kontrol med fast frekvens: frekvensbaseret basiskontrol. Frekvensen kan variere fra fire basiskontrolbesøg om året til kontrol hvert andet år.

Hvis virksomhederne ikke har fået nogen sanktioner på de seneste fire kontrolrapporter og ingen sanktioner på kontrolrapporter i de seneste 12 måneder, får de reduceret den faste kontrolfrekvens. Den laveste reducerede kontrolfrekvens er én kontrol hvert andet år.

Desuden er der faste kontrolfrekvenser for en række særlige aktiviteter:

- Tilberedning, import eller markedsføring af økologiske fødevarer (bortset fra detailforhandling af færdigpakke økologiske fødevarer og forhandling af uindpakkede økologiske fødevarer under bagatelgrænsen)
- Indførsel
- Eksport

- Gruppevis levering af slagtesvin
- Specificeret risikomateriale
- Den danske ordning for 'Det Økologiske Spisemærke'
- Anmeldelse, indførsel og fremstilling af kosttilskud til spædbørn
- Grønlandske og færøske foreninger samt patienthjem

Ud over basiskontrol kan alle fødevarevirksomheder få kontrol inden for de øvrige kontrolindsatser, som er beskrevet herunder.

Dybdegående kontrol

Alle fødevarevirksomheder kan få dybdegående kontrol, der består af hændelsesbaseret kontrol, beredskabskontrol og kampagnekontrol.

Hændelsesbaseret kontrol

Hændelsesbaseret kontrol udføres på baggrund af, at Fødevarestyrelsen modtager information, der indikerer, at der er behov for at gennemføre kontrol, f.eks. på baggrund af en forbrugeranmeldelse.

Beredskabskontrol

Beredskabskontrol er en del af Fødevarestyrelsens samlede beredskab, og omfatter kontrol i forbindelse med smitteopsporing samt tilbagekaldelse og tilbagetrækning af fødevarer.

Kampagnekontrol

Kampagnekontrol skal øge fokus på risikoområder. Fødevarestyrelsen udvælger områder, hvor der er behov for en særlig kontrolindsats på baggrund af en risiko- og behovsvurdering. Kontrollkampagnerne, der er delt ind i projektbaserede kontrollkampagner og light kontrollkampagner, kan både have fokus på en kendt risiko og kan give Fødevarestyrelsen mere viden om et særligt område.

Opfølgende kontrol

Fødevarestyrelsen udfører to opfølgende kontroller i en virksomhed, der har overtrådt reglerne. Virksomheden skal selv betale for de to kontroller. Den første kontrol er målrettet kontrol af, at virksomheden nu overholder de regler, blev overtrådt. Det andet besøg er en bredere kontrol. Her kontrollerer Fødevarestyrelsen bl.a. virksomhedens hygiejne, egenkontrol og godkendelser.

Analytisk kontrol

Fødevarestyrelsen udtager prøver som supplement til den fysiske kontrol. Prøverne analyseres for mikroorganismer eller kemiske stoffer på Fødevarestyrelsens laboratorium eller på eksterne laboratorier. Prøver kan udtages til kontrolprojekter hvor det kontrolleres, at virksomheden og produktet overholder lovgivningen. Der kan desuden udtages prøver til overvågnings- og kortlægningsprojekter for henholdsvis at overvåge udviklingen inden for et specifikt område og indsamle viden om nye mikrobiologiske eller kemiske problemstillinger.

Kontrolkonceptet for fødevarekontrol er fleksibelt og helhedsorienteret

Kontrolindsatserne i kontrolkonceptet for fødevarekontrol supplerer hinanden, og Fødevarestyrelsen betragter kontrolkonceptet som en helhed. Kontrolkonceptet er fleksibelt, fordi det er muligt at tilpasse kontrolindsatserne fra år til år og i løbet af året, hvis der er behov. Det betyder for eksempel, at hvis der skal udføres flere kontroller i en kontrolindsats end forventet, kan antallet af kontroller i andre kontrolindsatser nedjusteres. Og hvis der opstår en ny risiko, kan Fødevarestyrelsen hurtigt igangsætte en ny light kontrollkampagne i relevante virksomheder ved samtidig at reducere kontrollerne et andet sted.

Fødevarestyrelsens kontroludpegningsmodel sikrer målrettet og datadrevet kontroludpegning af fødevarevirksomheder

Fødevarestyrelsens kontroludpegningsmodel understøtter en mere målrettet og behovsorienteret kontrol gennem datadrevet udpegning af kontroller baseret på virksomhedernes individuelle behov for kontrol. Modellen anvendes på virksomheder omfattet af stikprøvebaseret basiskontrol. Den opdeler virksomhederne efter kontrolbehov i tre behovskategorier; rød, gul og grøn. Rød behovskategori er virksomheder med størst kontrolbehov. Målet for modellen er en signifikant højere sanktionsprocent for virksomheder med størst kontrolbehov (rød behovskategori) sammenlignet med baseline.

Kødkontrollen

Kødkontrollen udfører kontrollen med alle slagtedyr i Danmark på både de store og mindre slagterier og små slagtehusse. Kødkontrollen udføres som en 100 pct. kontrol, dvs. at samtlige danske slagtedyr kontrolleres af kødkontrollen både før (AM-kontrol) og efter slagtning (PM kontrol). Desuden udfører Kødkontrollen tilsyn med, at virksomhederne overholder kravene til fødevarehygiejne og til eksport til tredjelande.

Kontrol med primærproducenter af vegetabiliske fødevarer ift. hygiejnereglerne m.v. for fødevarer

Denne kontrol baseres på en årlig udpegning. Kontrollen gennemføres oftest i forbindelse med foderkontrol af primærproducenter, da besætningsejere ofte har vegetabiliske fødevarer (f.eks. brødkorn, olie-raps m.fl.) samtidig med, at de har dyr. Dog udpeges der årligt også et antal producenter af frugt og grønt, som alene har disse afgrøder. Kontrollen udføres af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø via en overordnet samarbejdsaftale og en underliggende kontrolaftale med Fødevarestyrelsen.

Kontrollen gennemføres uanmeldt og har fokus på hygiejnereglerne for fødevarer.

1.1.3 Handlingsplaner for fødevarebårne zoonoser

Fødevarestyrelsen har et mål om at færre forbrugere bliver syge af fødevarer og har handlingsplaner for salmonella og campylobacter.

Campylobacter er fortsat den bakterie, der forårsager flest fødevarebårne sygdomstilfælde i Danmark. Efter mange års indsatser er risikoen for at få campylobacter fra dansk kyllingekød næsten halveret. Alligevel bliver op mod 5.000 forbrugere hvert år syge af den fødevarebårne bakterie. Fødevarestyrelsen fortsætter derfor indsatsen mod bakterien. I 2022 trådte en ny handlingsplan i kraft med formålet at få antallet af smittede ned. Handlingsplanen er udarbejdet sammen med fødevareerhvervet og Danmarks Tekniske Universitet (DTU).

[Handlingsplanen for 2022-2026](#) fungerer som en dynamisk handlingsplan. Mål og indsatser vil blive fulgt og tilpasset udviklingen i produktionen af slagtekyllinger og bidrag til smitte fra andre kilder. I 2024 var antallet af sygdomstilfælde forårsaget af campylobacter fortsat omkring de 5.000. Tiltag i handlingsplanen afspejles dermed ikke i antallet af sygdomstilfælde, hvilket blandt andet skyldes ændring i diagnostiske metoder til detektion af sygdomstilfælde og kan muligvis også skyldes et øget forbrug af kyllingekød, hvilket DTU er i gang med at undersøge.

På salmonellaområdet er antallet af sygdomstilfælde stabilt lavt, med omkring 1.000-1.200 registrerede tilfælde årligt. Fødevarestyrelsen har indfriet sit mål i 2024 om at fastholde det lave niveau af sygdomstilfælde forårsaget af salmonella.

1.1.4 Strategiske mål i Fødevareberedskabet

Fødevareberedskabsenheden har ansvaret for det overordnede fødevareberedskab, herunder opfølgning af sager efter retningslinjerne i Kontrolvejledningen. Enheden har blandt andet ansvar for at koordinere sager om smitteopsporing, tilbagetrækning og tilbagekaldelse og at [offentliggøre tilbagekaldelser på Fødevarestyrelsens hjemmeside](#). Enheden er kontaktpunkt til EU-Kommissionens Alert and Co-operation Network (ACN), som dækker notifikationer og samarbejder under hele Kontrolforordningen (OCR).

Fødevareberedskabsenhedens mål er at opnå et effektivt fødevareberedskab. For at sikre en høj fødevaresikkerhed skal Fødevarestyrelsen kontrollere, at fødevarevirksomheder effektivt tilbagetrækker og tilbagekalder farlige fødevarer. Dette sker ved at udføre stikprøvekontroller i handelsled fra fødevareproducent til forbruger. Kontrolenhederne skal kontrollere 1. led og indberette resultatet til Fødevareberedskabet. Det skal ske inden for første døgn efter, at Fødevarestyrelsen har vurderet et parti farligt. Fødevarestyrelsen har en intern målsætning om, at mindst 95 pct. af tilbagekaldssagerne overholder behandlingstiden på ét døgn.

I 2024 er der i alt registreret 356 1.ledskontroller fordelt på i alt 237 tilbagekaldssager. Den samlede målopfyldelse for året endte på 96 pct.

1.1.5 Foderkontrollsystemet

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø udfører kontrol af primærproducenter på vegne af Fødevarestyrelsen.

Fødevarestyrelsen har implementeret et nyt foderkontrollkoncept fra januar 2023 som er yderligere justeret fra januar 2024. Den kontrol, som Fødevarestyrelsen udfører på foderområdet, er gældende for fodervirksomheder i et led efter primærproduktion, herunder foderaktiviteter i fødevarevirksomheder med visse restprodukter til foderbrug.

Basiskontrol

Alle virksomheder med foderaktiviteter, som Fødevarestyrelsens fører kontrol med, kan få basiskontrol. Der er forskellige typer af basiskontrol. 1) Godkendelsesbesøg, 2) Stikprøvebaseret basiskontrol, 3) Frekvensbaseret basiskontrol og 4) Målrettet kontrol af aktiviteter med særlige frekvenser. Det er virksomhedernes aktiviteter og produkter, der afgør, om de får basiskontrol efter faste frekvenser eller om de bliver udpeget til stikprøvekontrol.

Nogle nye fodervirksomheder skal godkendes før de må begynde deres aktiviteter. Ved godkendelsesbesøg kontrollerer Fødevarestyrelsen virksomhedens risikoanalyse og HACCP-plan. Desuden vurderes om bl.a. indretning og planlagt drift vil kunne leve op til kravene ud fra de aktiviteter, virksomheden har ansøgt om.

En vis procentdel af transportørerne af foder vil blive stikprøvekontrolleret hvert år. Basiskontrollen omfatter også anden kontrol, f.eks. i forbindelse med eksport eller import.

Virksomheder med frekvensbaseret basiskontrol har en fast kontrolfrekvens fastsat på baggrund af Fødevarestyrelsens individuelle risikokarakterisering. Frekvensen kan variere fra fire basiskontrolbesøg om året til kontrol hvert andet år.

Hvis virksomhederne ikke har fået nogen anmærkninger på de seneste fire kontrolrapporter og ingen anmærkninger på kontrolrapporter i de seneste 12 måneder, får de reduceret den faste kontrolfrekvens. Den laveste reducerede kontrolfrekvens er én kontrol hvert andet år.

Desuden er der faste kontrolfrekvenser for en række særlige aktiviteter:

- Eksportaktiviteter

- Importaktiviteter
- Virksomheder med økologisk foder til selskabsdyr med animalsk indhold, omfattet af økologiforordningen

Ud over basiskontrol kan alle virksomheder med foderaktiviteter få kontrol inden for de øvrige kontrolindsatser, som er beskrevet herunder.

Dybdegående kontrol

Alle virksomheder med foderaktiviteter kan få dybdegående kontrol, der består af hændelsesbaseret kontrol og kampagnekontrol.

Hændelsesbaseret kontrol

Hændelsesbaseret kontrol udføres på baggrund af, at forbrugere eller andre anmelder forhold i en virksomhed med foderaktiviteter. Informationer fra forbrugerklager er værdifuld viden for Fødevarestyrelsen om, at der kan være udfordringer i den pågældende virksomhed. Indsatsen omfatter bl.a. også tilbagetræknings- og tilbagekaldelsessager samt kontrol på baggrund af analyseresultater.

Kampagnekontrol

Kampagnekontrol skal øge fokus på særlige risikoområder. Fødevarestyrelsen udvælger områder, hvor der er behov for en særlig kontrolindsats på baggrund af en risiko- og behovsvurdering. Kontrolkampagnerne kan både have fokus på en kendt risiko og kan give Fødevarestyrelsen mere viden om et særligt område.

Opfølgende kontrol

Fødevarestyrelsen udfører opfølgende kontrol som opfølgning på påbud eller forbud snarest muligt efter fristen for at efterkomme påbud er udløbet eller betingelser for ophævelse af forbud er efterkommet.

Analytisk kontrol

Fødevarestyrelsen udtager årligt prøver som supplement til den fysiske kontrol. Prøverne analyseres for mikroorganismer, animalske bestanddele eller kemiske stoffer på Fødevarestyrelsens laboratorium eller på eksterne laboratorier. Prøver kan udtages til kontrolprojekter hvor det kontrolleres, at virksomheden og produktet overholder lovgivningen. Der kan desuden udtages prøver til overvågnings- og kortlægningsprojekter for henholdsvis at overvåge udviklingen inden for et specifikt område og indsamle viden om nye mikrobiologiske eller kemiske problemstillinger.

Kontrol af primærproducenter

Foderkontrollen af primærproducenter baseres på en årlig udpegning, hvori der indgår tilfældige og risikobaserede parametre. Konceptet betyder at fokus kan være på en specifik dyreart, på besætninger med forskellige dyrearter, på antal dyr eller sammenfald med andre kontroller (f.eks. konditionalitet). Kontrollen er uddelegeret til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, og der er en overordnet samarbejdsaftale og en underliggende kontrolaftale.

Kontrollen gennemføres uanmeldt og tager udgangspunkt i hygiejnereglerne for foder samt i øvrige regler for foder. Kontrollen omfatter kæden fra jord til bord – det vil sige hele bedriften, fra dyrkning af foder, til udfodring og levering af slagtedyr. Desuden udtages der prøver af foder under kontrolbesøget.

1.1.6 Det veterinære kontrollkoncept

Det veterinære kontrollkoncept samler Fødevarestyrelsens kontrolopgaver på veterinærområdet. Nedenunder beskrives de forskellige kontrolindsatser for kontrollen på veterinærområdet.

Basiskontrol

Basiskontrollen er forebyggende og sikrer et grundlæggende niveau af kontrol i kontrolpopulationen. Basiskontrollen omfatter fire kontrolindsatser. 1) Autorisation, godkendelse og registrering, 2) Rekvireret basiskontrol, 3) Frekvensbaseret basiskontrol og 4) Stikprøvebaseret basiskontrol.

Autorisation, godkendelse og registrering

Autorisation, godkendelse og registrering, herunder:

- Godkendelsesbesøg af visse virksomhedstyper, der holder landdyr eller indsamler, producerer, forarbejder eller opbevarer avlsmateriale af landdyr
- Godkendelse af visse akvakulturvirksomheder og sygdomsbekæmpelsesvirksomheder
- Godkendelse af virksomheder, der forarbejder, håndterer eller opbevarer animalske biprodukter (ABP)
- Autorisation af transportvirksomheder

Kontrolindsatsen omfatter f.eks. kontrol eller godkendelse, som er fastsat i lovgivningen og dermed er en forudsætning for, at besætningen/virksomheden lovligt kan drive erhverv inden for den pågældende branche.

Rekvireret basiskontrol

Rekvireret basiskontrol, herunder:

- Forhåndsvalidering af logbøger og returlogbogskontrol
- Offentlig kontrol med henblik på udstedelse af dyresundhedscertifikater på sendinger af levende dyr og avlsmateriale
- Salmonellaovervågning

Frekvensbaseret basiskontrol

Frekvensbaseret basiskontrol, herunder kontrol i virksomheder, der har faste årlige kontrolfrekvenser jf. lovgivning eller risikoberegning. Indsatsen omfatter bl.a. kontrol med:

- Animalske biproduktvirksomheder
- Akvakulturvirksomheder
- Hundevirksomheder (hundesmileordningen)
- Visse fjerkrævirksomheder
- Avlsmaterialevirksomheder
- Virksomheder, der beskæftiger sig med sammenbringning (sammenbringningsvirksomheder)
- Afgrænsede virksomheder

Stikprøvebaseret basiskontrol

Formålet med stikprøvebaseret basiskontrol er at opretholde et basalt kontroltryk i kontrolpopulationen og derigennem opnå en præventiv effekt af veterinærkontrollen. Sandsynligheden for kontrol øger kontrolobjekternes incitament til at overholde reglerne. Endvidere skal kontrollen i det enkelte kontrolobjekt motivere kontrolobjektet til at overholde reglerne. Desuden skal indsatsen være med til at følge den generelle regelefterlevelse i kontrolpopulationen, hvilket bl.a. vil ske ved baselinemålinger.

Fødevarestyrelsen udpeger årligt kontrolobjekter til stikprøvebaseret basiskontrol. Kontrolobjekter udpeges enten risikobaseret eller tilfældigt (baselinemålinger).

For besætninger, dyrlæger og veterinærsygeplejersker foregår hovedparten af den stikprøvebaserede basiskontrol som risikobaseret udpegning, hvor udpegningen sker ved hjælp af risikokriterier, som bl.a. er udvalgt på baggrund af en analyse af tidligere års kontrolresultater. Analysen tager udgangspunkt i kontrol- og registreringsdata om kontrolobjekterne. I praksis betyder det, at kontrollen målrettes kontrolobjekter med størst behov for kontrol. Udpegningen sker centralt.

Samtidig anvendes indsatsen til at udføre tilfældigt udpeget kontrol, så der opnås en jævn baselinemåling, som indikerer den generelle regelefterlevelse uden påvirkning af risikokriterier. Baselinemålingen medvirker til at sikre, at alle besætninger/virksomheder oplever en vis sandsynlighed for at få kontrol fra Fødevarestyrelsen.

Dybdegående kontrol

Dybdegående kontrol er målrettet kontrolobjekter med øget behov for kontrol eller vejledning. Kontrolindsatsen anvendes også ift. virksomheder og besætninger, hvor der vurderes at være særlige risici forbundet med driften. Dybdegående kontrol omfatter tre kontrolindsatser. 1) Kontrol efter anmeldelse, 2) Prioriteret indsats og 3) Kampagnekontrol.

Kontrol efter anmeldelse

Kontrol efter anmeldelse anvendes, når Fødevarestyrelsen modtager henvendelser fra borgere om dyrevelfærdssager, henvendelser fra andre medlemsstater f.eks. fra Contact Point i forbindelse med transport af dyr, faglig bistand til politiet, beredskabskontroller ved mistanke om/udbrud af anmeldeligt husdyrsygdomme, oplysninger fra samarbejdspartnere om analyseresultater m.m.

Når Fødevarestyrelsen modtager anmeldelser fra f.eks. borgere/virksomheder, følger de veterinære kontrolenheder op på anmeldelsen og udpeger eventuelt virksomheden/besætningen til kontrol.

Prioriteret indsats

Prioriteret indsats er målrettet besætninger/virksomheder med øget behov for dybdegående kontrol og vejledning om reglerne eller om særlige risikoområder. Det er en fleksibel indsats, der f.eks. kan målrettes opståede risici eller nye fokusområder løbende gennem kontrolåret.

Kampagnekontrol

Kontrolkampagner skal øge besætningernes/virksomhedernes fokus på risikoområder gennem information før, under og efter kampagnerne. Ofte inddrages branchen. Kampagnekontrollen rettes mod de aktiviteter og virksomheder, hvor risikoen og behovet for mere dybdegående kontrol og vejledning er størst.

Opfølgende kontrol

Opfølgende kontrol er målrettet kontrolobjekter, der har overtrådt reglerne. Opfølgende kontrol omfatter den sidste af de otte kontrolindsatser 'Opfølgende kontrol efter anmærkninger'. Overtrædelser, der udløser en anmærkning, følges op med målrettet gebyrbelagt opfølgende kontrol. Ved den opfølgende kontrol følges der bl.a. op på, om virksomheden/besætningen har rettet op på den konstaterede overtrædelse. Ved en opfølgende kontrol følges der op på *alle* sanktioner, der ligger forud for kontrollen, og hvor der endnu ikke er fulgt op. Hvis der ikke er rettet op på overtrædelser, gentages det målrettede gebyrbelagte kontrolbesøg, indtil overtrædelser er rettet op eller virksomheden/besætningsejeren politianmeldes, jf. retningslinjerne for eskalerende myndighedsudøvelse.

Fra 1. januar 2022 blev der indført to opfølgende kontroller i det veterinære kontrollkoncept. Dette betyder, at der som udgangspunkt følges op på sanktioner med to opfølgende kontroller. Hvis den opfølgende kontrol udløser en sanktion, vil det medføre, at der skal gennemføres to nye opfølgende kontroller.

Visse områder er ikke omfattet af to opfølgende kontroller, f.eks. transportområdet og gult kort-ordningen. I forbindelse med transport af levende dyr er der udviklet særlige principper for opfølgning, som ikke beskrives nærmere her.

Kontrollkoncept for dyretransporter

Kontrollkonceptet for dyretransporter følger overordnet kontrollhjulet for det veterinære kontrollkoncept, dog udløser anmærkninger kun én gebyrbelagt opfølgende kontrol. Kontrollkonceptet for dyretransporter tager højde for, at de enkelte aktører kan optræde flere steder i transportkæden og således mødes af forskellige kontrolindsatser afhængigt af, hvor i kæden aktøren befinder sig.

Analytisk kontrol

Fødevarestyrelsen udtager årligt prøver som supplement til den fysiske kontrol. Prøverne analyseres for mikroorganismer, animalske bestanddele eller kemiske stoffer på Fødevarestyrelsens laboratorium eller på eksterne laboratorier. Prøver kan udtages til kontrolprojekter, hvor det kontrolleres, at virksomheden og produktet overholder lovgivningen. Der kan desuden udtages prøver til overvågnings- og kortlægningsprojekter for henholdsvis at overvåge udviklingen inden for et specifikt område og indsamle viden om nye mikrobiologiske eller kemiske problemstillinger.

1.2 Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs kontrol

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø blev i 2024 etableret og er ansvarlig for en række af de kontrolområder, der var placeret i den tidligere Landbrugsstyrelse.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø udfører kontrol i henhold til den flerårige nationale kontrolplan (MANCP). Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs årlige målsætninger for kontrol, kundetilfredshed, udbetaling mm. fremgår af styrelsens mål- og resultatplan. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs mål- og resultatplan omfatter hovedsageligt kontroller ift. DG AGRI.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs aktiviteter i forhold til kontrolforordning (EU) 2017/625 og den flerårige nationale kontrolplan udgør kun en mindre del af styrelsens samlede opgaveportefølje samt kontrolaktiviteter. I relation til Kontrolforordningen og årsrapporten varetager Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø kontrol af økologiområdet og kontrol af plantesundhedsområdet herunder GMO samt udfører pesticidkontrol hos erhvervsmæssige brugere og visse kontroller af foder og primærproducenter. De to sidstnævnte udføres på vegne af hhv. Miljøstyrelsen og Fødevarestyrelsen.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø udfører kontrol af foder og fødevarehygiejne hos primærproducenter, HACCP-kontrol ved primærproducenter, samt mærkning og registrering af dyr (kvæg, får og geder) på vegne af Fødevarestyrelsen, der er den kompetente myndighed på dette område. Derudover fører Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø pesticidkontrol hos erhvervsmæssige brugere på vegne af Miljøstyrelsen, der er kompetent myndighed på dette område. Samarbejdet med øvrige styrelser fremgår af formelle samarbejdsaftaler og skaber i øvrigt faglige synergieffekter, da Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs kontrol af Konditionalitetsregelkomplekset (KON) også inkluderer kontrol af bl.a. dyrevelfærd og pesticidbrug.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø udtrækker ansøgere til bl.a. KON-kontrol på baggrund af en risikovurdering. Dette gøres med henblik på at sikre en effektiv kontrol.

1.2.1 Kontrol af pesticidanvendelse (Miljøstyrelsen er kompetent myndighed)

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø foretager på vegne af Miljøstyrelsen dialogbaseret kontrol hos de erhvervsmæssige brugere af plantebeskyttelsesmidler. Der føres kontrol med bl.a. opbevaring og anvendelse af plantebeskyttelsesmidler i bl.a. landbrug, gartnerier, planteskoler, golfklubber, maskinstationer og på offentlige arealer.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har i 2024 gennemført 693 pesticidkontroller hos erhvervsmæssige brugere af plantebeskyttelsesmidler. 316 af disse kontroller er gennemført i forbindelse med Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøes konditionalitets- og krydsoverensstemmelseskontroller, hvor der føres kontrol med landbrugere, der har søgt landbrugsstøtte. Det vil sige, at der både er blevet gennemført en fuld konditionalitetskontrol og en fuld kontrol med plantebeskyttelsesmidler på hver bedrift. 352 kontroller er blevet udvalgt via en risikobaseret udtagning. Derudover er der gennemført 25 kontroller på baggrund af f.eks. anmeldelser, som er indgået til Miljøstyrelsen eller Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø fra borgere, andre myndigheder osv.

1.3 Landbrugs- og Fiskeristyrelsens kontrol

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen udfører på kontrol i henhold til den flerårige nationale kontrolplan (MANCP) samt styrelsens strategi og de målsætninger for kontrol, der fremgår af styrelsens mål- og resultatplan. Landbrugs- og Fiskeristyrelsens aktiviteter i relation til Kontrolforordningen (EU) 2017/625 udgør kontrol af plantesundhedsområdet – herunder GMO – samt kontrol med primærproduktion af fisk. Landbrugs- og Fiskeristyrelsens aktiviteter i forhold til Kontrolforordningen (EU) 2017/625 udgør kun en andel af Styrelsens samlede kontrolopgaver.

Særligt ift. plantesundhedskontrollen er samarbejde med Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø ift. kontroludførelsen relevant og fremgår sammen med aftaler vedr. IT, Intern revision m.m. Samarbejdet med Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø fremgår af formelle samarbejdsaftaler.

Ressortomlægning 2024

D. 29. august 2024 skete en ressortomlægning som følge af kongelig resolution. Ved ressortomlægningen blev bl.a. plantesundhedsområdet – tilsvarende ca. 80 medarbejdere – til Landbrugs- og Fiskeristyrelsen. Den tidligere organisering af Den Nationale Plantesundhedsorganisation (NPPO), hvor de officielle plantesundhedskontrollører var placeret spredt i Danmark i den Regionale Kontrol, er fastholdt efter ressortomlægningen. Det betyder, at plantesundhedskontrollørerne er placeret pr. samarbejdsaftale i Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø. Det er stadigvæk Landbrugs- og Fiskeristyrelsen (NPPO), der har den fulde instruktionsbeføjelse over plantesundhedskontrollørerne. Yderligere er Intern Revision og IT overført til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø. Fsva. Plantesundhedsområdet er der indgået samarbejdsaftaler således, at Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø på vegne af Landbrugs- og Fiskeristyrelsen udfører fysiske kontroller på området. Den geografiske placering for disse er på 5 lokationer; Herning, Randers, Kolding, Odense og Ringsted. Det er Landbrugs- og Fiskeristyrelsen, der som sagt som kompetent myndighed og ikke mindst jf. den Internationale Plantesundhedskonvention har fuld instruktionsbeføjelserne over de respektive kontrollører (ca. 45.000 timer), som organisatorisk er placeret hos Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø. Der er ligeledes indgået samarbejdsaftale vedr. Intern Revision således, at Revisionsenheden i Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø udfører Intern Revision fsva. Kontrolforordningen på plantesundhedsområdet på vegne af Landbrugs- og Fiskeristyrelsen.

1.4 Miljøstyrelsens kontrol af forhandlere af pesticider

Miljøstyrelsens kontrol jf. kontrolforordning (EU) 2017/625 omfatter kontrol af forhandlere af pesticider. Forhandlerkontrollen med pesticider i 2024 indgår som en del af regeringens sprøjtemiddelstrategi 2022-2026. Forhandlerkontrollen gennemføres løbende gennem året af Miljøstyrelsens Kemikalieinspektion og omfatter kontrol hos producenter, importører og forhandlere af pesticider. Forhandlerkontrollen er med til at sikre, at det kun er godkendte og lovlige pesticider, der kan købes og sælges i Danmark. Miljøstyrelsens Kemikalieinspektion fører systematisk kontrol med forhandlere af pesticider, der sælger midler til erhvervsmæssige brugere. Forhandlerne, der sælger de meget giftige bekæmpelsesmidler, får som hovedregel besøg hvert eller hvert andet år, afhængigt af hvad kontrollen har vist året før. Derudover prioriteres kontrollen gennemført på områder/hos virksomheder, hvor der ud fra tidligere erfaringer er størst sandsynlighed for overtrædelser. Kontrollen med forhandlere af pesticider til private brugere gennemføres som en stikprøvekontrol.

2. Foranstaltninger, der er truffet for at sikre, at den flerårige nationale kontrolplan fungerer effektivt, herunder håndhævelsesforanstaltninger og resultaterne af sådanne foranstaltninger

2.1 Intern Audit

2.1.1 Fødevarestyrelsen

I 2024 har Intern Audit i Fødevarestyrelsen gennemført to interne audits. De to audits omhandlede henholdsvis Dyrevelfærd – slagtekyllinger og Overvågning af husdyrsygdomme. Resultaterne af auditene viser, at Fødevarestyrelsen generelt lever op til kontrolforordning (EU) 2017/625. Der er ved hver af auditene fundet enkelte områder, hvor Intern Audit har anbefalet, at kontrollen kan forbedres og udvikles.

2.1.2 Landbrugs- og Fiskeristyrelsen

I foråret 2024 blev der i det tidligere Landbrugsstyrelsen foretaget intern revision af artiklerne 79 – 85 i Kontrolforordningen på plantesundhedsområdet. For plantesundhedsområdet er det kun importordningen, der er underlagt bestemmelserne og derfor denne, som var genstand for revisionen. Revision førte til syv henstillinger med vurdering *væsentligt* og én anbefaling med vurdering *mindre væsentligt*. Som følge af ressortomlægningen i august måned var det ikke muligt at få implementeret løsninger på henstillingerne som følge af flere ukendte faktorer ift. gebyrberegning. Det blev i 4. kvartal besluttet at implementering af løsning på henstillingerne skulle afvente til 2025.

2.2 Fødevarer og fødevarer sikkerhed – integritet og sundhed

Politiske aftaler

I oktober 2018 blev Fødevareforlig 4 vedtaget. Der var tale om en bred politisk aftale om rammerne for de følgende år på fødevarerområdet i forhold til kontrol, mikrobiologi, selvbetjeningsværktøjer og svinidel. Fødevarestyrelsen arbejder inden for disse rammer med en række projekter.

I juni 2024 blev Fødevare- og Veterinæraftale 2024-2027 vedtaget som en samlet aftale for fødevare- og veterinærområdet med fokus på fire tværgående hovedprincipper; 1) Ét samlet beredskab, 2) Bæredygtighed i alle led, 3) Et fremtidssikret kontrolkoncept og 4) Understøttende og professionel kontrol. Det

kontrolkoncept på fødevareområdet, der blev implementeret med Fødevareforlig 4, blev justeret med denne aftale med fokus på fremtidssikring.

Digitale løsninger og selvhjælpsværktøjer

I første kvartal af 2024 gik Fødevarestyrelsen i luften med en ny og mere brugervenlig digital registreringsløsning til fødevarevirksomheder.

Registreringsløsningen indeholder otte nye registreringsblanketter, som hver især har fokus på forskellige brugerrejser; opstart af virksomhed, ændring i virksomhedens aktiviteter, flytning af virksomhed, madbude, ejerskifte, ophør af virksomhed, Det Økologiske Spisemærke og økologificering.

Overordnet har den nye registreringsløsning været en succes i form af færre fejlregistreringer og færre opkald til Fødevarestyrelsens kundecenter.

Mikrobiologi

Fødevarestyrelsen har fortsat en fokuseret indsats over for fødevarebårne virus. Der er i samarbejdet med DTU udarbejdet en risikoprofil for fødevarebårne virus, og implementeret analysemetoder og kontrolpersonale er uddannet. Den fokuserede oplysningsindsats overfor madprofessionelle og forbrugere fortsættes. Med baggrund i erfaringer fra tidligere kampagner fortsættes oplysningsindsatsen til både professionelle og forbrugere. I 2024 er der endvidere igangsat en indsats mod sygdomsfremkaldende mikroorganismer – herunder STEC – i fødevarer, der ikke undergår en behandling, der eliminerer bakterier og virus, som f.eks. fermenterede kødprodukter.

Svindel

Fødevarestyrelsen har gennemført indsatser over for ulovlig indførsel, brodne kar, svindel og ulovlig nethandel.

Kødkontrollen

Kødkontrollens kerneopgave er at sikre fødevaresikkerhed, dyrevelfærd og dyresundhed. Kødkontrollen kontrollerer, at der kun slægtes raske dyr, og at slagtekroppenes konsumegnethed sikres gennem den slagtemæssige håndtering.

Kødkontrollen har et vedvarende fokus på at sikre både kvalitet og bemanning. Kødkontrollen har derfor i 2024 fortsat arbejdet med tre fokusområder som grundlag for prioritering af det fremadrettede arbejde og indsatser. De tre områder er forankret i Fødevarestyrelsens overordnede strategi og afspejles i den fælles brancheindsatsplan for Kødkontrollen:

- Ambitiøs og attraktiv arbejdsplads
- God forvaltningskultur
- Effektiv implementering

I 2024 blev den nye kommunikationsstrategi for Kødkontrollen lanceret, hvor branding af Kødkontrollen er et centralt indsatsområde. Gennem øget fokus på employer branding skal Kødkontrollen synliggøre sit løbende arbejde med at skabe en ambitiøs og attraktiv arbejdsplads. Dette skal ses i sammenhæng med rekrutteringsindsatsen, der har til formål at sikre den nødvendige bemanning – særligt med henblik på at rekruttere dyrlæger og tilsynsteknikere til at varetage Kødkontrollens kerneopgaver.

I 2024 blev et uddannelsesforløb for nye tilsynsteknikere iværksat, og der arbejdes på at opnå bevilling til at uddanne flere hold frem mod 2029.

Som en del af arbejdet med bemanningen har der i 2024 også været særligt fokus på at reducere sygefraværet i Kødkontrollen. Denne indsats har haft en positiv effekt, idet sygefraværet er blevet reduceret med næsten tre dage i gennemsnit pr. medarbejder.

En god forvaltningskultur er afgørende for at sikre ensartethed i kontrollen, og i 2024 er der fortsat arbejdet målrettet med at sikre, at de tilsynsførende dyrlæger sanktionerer retvisende og på en ensartet måde. Som en del af denne indsats er det tværgående faglige netværk for både teknikere og embedsdyrlæger såvel som sekretærer i Kødkontrollen, som skal fremme faglig udvikling og vidensdeling på tværs. Desuden er prøvetagningen i Kødkontrollen blevet akkrediteret, hvilket styrker ensartetheden i kontrolprøverne og bidrager til et fælles forum for teknikere. Der er også blevet lagt vægt på videreudvikling af ledelsesinformation, så de lokale enheder bedre kan arbejde datainformeret i deres ledelse og opfølgning på kvalitetsudfordringer, hvilket styrker den overordnede kvalitet og ensartethed i Kødkontrollen – en indsats der vil være fortsat fokus på de kommende år.

Effektiv implementering er afgørende for, at Kødkontrollen kan opretholde høje standarder på tværs af alle typer slagterier. I 2023 blev der iværksat en indsats for at styrke kvaliteten af kontrollen på de små slagtehus. Denne indsats var en del af et større arbejde, der fortsatte i 2024 og som vil pågå fremadrettet.

Kødkontrollen har desuden bidraget til kontrolkampagner og prioriterede indsatser i samarbejde med den øvrige Fødevarestyrelse. Derudover er Kødkontrollen involveret i Fødevarestyrelsens nye beredskabsinitiativer som blev offentliggjort i 2024, og i arbejdet med bekæmpelse af svindel.

Årsplan for kontrolkampagner

Fødevarestyrelsen bruger agile processer til at planlægge, hvilke kontrolkampagner der skal gennemføres indenfor et år og til at detailplanlægge de enkelte kontrolkampagner, som sker i form af projektarbejde. De agile processer anvendt til planlægningen har fokus på at bringe mennesker, processer, tid og sted sammen, hvilket fungerer meget tilfredsstillende.

I 2024 blev der gennemført 13 kontrolkampagner på fødevareområdet ([Fødevarekontrolkampagner 2024](#)). De 12 af kampagnerne er beskrevet herunder.

Hvordan linker virksomheder til findsmiley.dk

Fødevarestyrelsen har gennemført en kontrolkampagne for offentliggørelse af resultatet af de seneste fire fødevarekontroller på virksomhedernes egne hjemmesider i perioden januar-maj 2024.

Der blev kontrolleret i alt 789 virksomheder, hvoraf 132 var engros- og 657 var detailvirksomheder. 459 af detailvirksomhederne var restauranter.

Resultatet af kampagnen viser overordnet, at regelefterlevelsen for digital offentliggørelse af kontrolrapporter på egen hjemmeside var 85 pct., hvilket svarer til den gennemsnitlige regelefterlevelse på hele fødevareområdet i 2024. Forholdsmæssigt var der ca. dobbelt så mange overtrædelser hos detailvirksomheder (17 pct.), som hos engrosvirksomheder (8 pct.). Ser man nærmere på detailvirksomhederne, viser det sig, at sanktionsprocenten hos restauranterne var 21 pct., mens den hos de resterende detailvirksomheder kontrolleret i kampagnen var på 8 pct.

Resultaterne antyder desuden, at en relativt stor del af virksomhederne (ca. 15 pct.) ikke var bekendte med reglerne for offentliggørelse på egen hjemmeside.

Mærkning af kød med oprindelse

I perioden 1. januar til 31. marts 2024 gennemførte Fødevarestyrelsen en kontrollkampagne med fokus på kontrol af reglerne om oprindelsesmærkning på kød fra okse, svin, får og ged. Målgruppen var virksomheder, der selv markedsfører og evt. pakker og mærker kød fra de fire dyrearter. Der blev gennemført 328 kontrolbesøg, heraf 308 besøg i detail og 20 besøg i engrosvirksomheder.

Resultaterne af kampagnen viste, at virksomhederne generelt har styr på reglerne for mærkning af kød med oprindelsesoplysninger. Regelefterlevelsen var 94 pct. Herudover blev der konstateret 54 bagatelagtige overtrædelser. Der var særligt problemer i forhold til korrekt oprindelsesmærkning af uemballeret kød.

Mærkning af færdigpakkede fødevarer

Fødevarestyrelsen gennemførte i perioden september 2024 til marts 2025 en kontrollkampagne om mærkning af færdigpakkede fødevarer. Med kampagnen blev der sat fokus på de obligatoriske mærkningsoplysninger på færdigpakkede fødevarer i henhold til fødevareinformationsforordningen, bl.a. skriftstørrelse, læsbarhed, synlighed, sprog samt udformningen af ingrediensliste, allergenoplysning, holdbarhed m.v. Målgruppen for kampagnen var både engros- og detailvirksomheder.

Resultaterne af kampagnen viste, at regelefterlevelsen var på 85,7 pct. Til sammenligning var regelefterlevelsen ved en tilsvarende kampagne i 2022 på 88,6 pct. Resultaterne viser således en tilbagegang i regelefterlevelsen. De fleste sanktioner (ca. 50 pct.) blev givet for manglende oplysninger om f.eks. nettovægt, holdbarhedsdato m.v. Herudover blev ca. 30 pct. givet for manglende mærkning på dansk og 20 pct. for manglende eller ukorrekt angivelse af allergene ingredienser.

Sundhedsanprisninger af kosttilskud

I perioden 1. marts til 30. juni 2024 gennemførte Fødevarestyrelsen en kontrollkampagne med fokus på kontrol af sundheds- og sygdomsanprisninger på kosttilskud. Formålet med kampagnen var dels, at kontrollere om sundhedsanprisninger, der er anvendt i markedsføringen af kosttilskud, anvendes i overensstemmelse med reglerne; dels at kontrollere om der anvendes sygdomsanprisninger i markedsføringen af kosttilskud, da dette ikke er tilladt; og dels at vejlede virksomhederne om brugen af sundhedsanprisninger og om forbuddet mod sygdomsanprisning for at øge virksomhedernes kendskab til reglerne herom.

Resultaterne fra kontrollkampagnen viste en meget lav regelefterlevelse. Idet 61 pct. (80 ud af 131 kontrollerede virksomheder) af virksomhederne har overtrådt reglerne om sundhedsanprisninger og/eller forbuddet mod brug af sygdomsanprisninger. Samlet set viser resultaterne, at sundhedsanprisninger på kosttilskud i mange tilfælde ikke bruges i overensstemmelse med reglerne, og at godt hver femte af de kontrollerede kosttilskudsvirksomheder har anprist deres kosttilskud med en effekt på sygdom, hvilket ikke er tilladt. Fødevarestyrelsen konkluderer, at flere kosttilskudsvirksomheder ikke har tilstrækkelig viden om reglerne og en række af kosttilskudsvirksomhederne har fejlfortolket reglerne. Styrelsen vurderer derfor, at der er et stort behov for vejledning og kontrol med lovgivningsområdet – både i forhold til brugen af sundhedsanprisninger på kosttilskudsprodukterne og i forbindelse med digital markedsføring.

Fluorstoffer (PFAS) i pap- og papiremballager til fødevarer

I perioden maj til december gennemførte Fødevarestyrelsen en kontrollkampagne om fluorstoffer (PFAS) i pap- og papiremballager til fødevarer. Formålet med kampagnen var at kontrollere, at virksomhederne er bekendt med reglerne om fluorstoffer i fødevarekontaktmaterialer (FKM) af pap og papi, kontrollere virksomhedernes dokumentation for, at deres materialer lever op til reglerne, og at supplere dokumentkontrollen med kemiske analyser for at kontrollere, om dokumentationen er retvisende.

Resultaterne viste en regelefterlevelse på 92 pct. Dertil kommer bagatelagtige overtrædelser i 25 pct. af virksomhederne. Kontrollen i virksomhederne viste, at 19 pct. ikke var bekendt med de gældende regler og dermed ikke havde indhentet dokumentation for PFAS fra deres leverandører. Analyserne af de 51 prøver gav et højt fund, hvor de øvrige 11 overskridelser ikke ligger markant over Fødevarestyrelsens indikatorværdi for totalt fluor i pap og papir. Det er de sidstnævnte fund, der tyder på, at der stadig er en udfordring med PFAS fra andre kilder end imprægnering, eksempelvis fra genanvendt materiale og trykfarver. Kampagnens resultater viser, at virksomheder og Fødevarestyrelsen fortsat må have fokus på PFAS i FKM af pap og papir, og at Fødevarestyrelsen løbende bør informere om de gældende regler.

Brug og mærkning af fødevarekontaktmaterialer (FKM)

Fødevarestyrelsen gennemførte i perioden marts til august en kontrolkampagne om brug og mærkning af fødevarekontaktmaterialer (FKM). Formålene med kampagnen var, at kontrollere brugen af FKM og vejlede om korrekt anvendelse af FKM i detailfødevarevirksomheder, kontrollere og vejlede om mærkning af FKM hos FKM-engrosforhandlere og kontrollere, at der er overensstemmelse mellem anvendelsesansvisninger i overensstemmelseserklæringen og mærkningen hos FKM-engrosforhandlere.

Resultaterne viste en regelefterlevelse på 96 pct. hos fødevarevirksomhederne og 86 pct. hos FKM-engrosforhandlerne. Dertil kommer bagatelagtige overtrædelser, som der var flere af i denne kampagne end i samme kampagne udført i 2020. Der var bagatelagtige overtrædelser i 7,2 pct. af fødevarevirksomhederne og 15,4 pct. af engrosforhandlerne. De fleste sanktioner og bagatelagtige overtrædelser i fødevarevirksomhederne blev givet, fordi virksomheden ikke kunne fremvise anvendelsesansvisninger ved kontrollen. Dette hænger godt sammen med, at der hos FKM-leverandørerne er givet flest sanktioner på manglende fremsendelse af anvendelsesansvisninger til deres kunder.

Opbevaringstemperaturer af letfordærlige fødevarer

Kontrolkampagnens formål var at kontrollere regelefterlevelsen hos detailvirksomheder, som opbevarer kølekrævende fødevarer med regelfaste temperaturkrav. Temperatur er fastsat i hygiejneforordningen for animalske fødevarer samt i den danske hygiejnebekendtgørelse. I kampagnen blev det kontrolleret, om virksomheder med opbevaring af kølekrævende fødevarer opbevarede disse ved de korrekte temperaturer i henhold til lovgivningen. Kampagnen blev gennemført i perioden marts til juli 2024. Overordnet set viste kampagnen, at virksomhederne har godt styr på korrekt opbevaring af kølekrævende fødevarer samt overvågning af temperaturer med egnet udstyr.

Kampagnens delkonklusioner:

- Regelefterlevelsen ved opbevaring af fødevarer, som har faste krav til opbevaringstemperatur, er overordnet god med en regelefterlevelse på 94 pct. Der er givet bøde i under 1 pct. af kontrollerne, hvor seks ud af syv forhold vedrører overskridelser for emballerede/uemballerede fiskevarer
- Regelefterlevelsen vedrørende virksomhedens risikoanalyse, og om den var dækkende for opbevaring af kølekrævende fødevarer, gav i 96 pct. af kontrollerne ikke anledning til anmærkninger, og vurderes derfor at være tilfredsstillende. Der blev kun i 2 pct. af tilfældene indskærpet for enten manglende dokumentation af egenkontrollen, utilgængelig risikoanalyse eller manglende udarbejdelse af risikoanalyse/egenkontrol, med en nogenlunde lige fordeling af de nævnte forhold.

Marked og festival

Kontrolkampagnen formål var at bidrage til at sikre, at fødevarevirksomhederne ved lejlighedsvis arrangementer, som markeder og festivaler, overholder reglerne på området samt at afdække behovet for yderligere vejledning. Kampagnen blev gennemført i perioden april til december 2024.

Fødevarestyrelsen udførte 450 kontrolbesøg i fødevarevirksomheder på markeder og festivaler. Kontrollerne blev udført som uanmeldte kontrolbesøg i både registrerede og uregistrerede fødevarevirksomheder fordelt over hele landet.

Overordnet set overholdte de fleste virksomheder reglerne, den samlede regelefterlevelse er på 89,3 pct. Sanktioner blev pålagt i 10,7 pct. af kontrolbesøgene. De fleste virksomheder har styr på registreringer, sporbarhed og hygiejne. Der er dog fortsat behov for forbedring, især på områder som håndvaskfaciliteter og opbevaringstemperatur. Desuden er der stadig udfordringer inden for egenkontrol, hvor størstedelen af sanktionerne blev givet på manglende risikoanalyse.

Kontrol af fødevarekædeoplysninger

Kampagnen omhandlede fødevarekædeoplysninger på bedrifter og på slagterier. Kampagnen fandt sted i perioden 1. april til 31. december 2024. Kontrollen på slagterierne fandt sted i perioden 1. april til 1. juli 2024 og kontrollen af besætningerne fandt sted i perioden 1. september til 31. december 2024.

I alt blev fødevarekædeoplysningerne kontrolleret på; syv store slagterier, 20 små slagterier, samt i 40 grisebesætninger, 20 kvægbesætninger og 20 besætninger med små drøvtyggere.

Systemet for modtagelse og kontrol af fødevarekædeoplysninger på de store slagterier fungerer generelt tilfredsstillende. På de små slagterier blev det konstateret, at virksomhedernes system for kontrol af online indsendte fødevarekædeoplysninger ikke er velimplementerede. Fødevarestyrelsen vil indgå i en dialog med brancheorganisationerne om resultatet af kampagnen, og hvordan det fremover sikres, at virksomhederne overholder reglerne.

De besætninger, der indgik i kampagnen havde alle et system til afgivelse af fødevarekædeoplysninger, og alle fik afgivet fødevarekædeoplysninger i forbindelse med levering af dyr til slagtning.

Grisebesætninger skal ved hver levering af dyr til slagtning afgive fødevarekædeoplysninger indeholdende oplysninger om, hvorvidt grisene er opdrættet under kontrollerede opstaldningsforhold.

Det var ikke alle besætninger i kampagnen, der levede op til at grisene var opdrættet under kontrollerede opstaldningsforhold, selvom det var angivet på fødevarekædeoplysningerne.

Det er Fødevarestyrelsens vurdering at der er behov for et øget fokus fra brancheorganisationer på oplysning om kontrollerede opstaldningsforhold i grisebesætninger. Særligt hvilken betydning, det har for afgivelse af fødevarekædeoplysninger, samt vigtigheden af at det bliver oplyst til slagteriet i forbindelse med hver sending af dyr til slagtning. Fødevarestyrelsen vil indlede en dialog med brancheorganisationerne for at sikre at virksomhederne overholder reglerne.

Jægererklæringer

Kampagnen blev gennemført for at sikre, at vildthåndteringsvirksomheder er opmærksomme på og kan dokumentere, at alt indleveret storvildt enten følges af en erklæring om storvildt eller indleveres med hoved og organer. Uden erklæring om storvildt eller jagtoplysninger mangler der sporbarhed på kød fra storvildt. Dette giver en dyresundheds- og fødevaresikkerhedsmæssig risiko, da eventuelle forurenings- eller sygdomsfund ikke vil kunne spores tilbage til et givent jagtområde og omvendt.

I hygiejnebekendtgørelsen har Fødevarestyrelsen præciseret kravene i hygiejneforordningen for animalske fødevarer. Herunder krav til vildthåndteringsvirksomheders dokumentation for, at have fået fremvist den uddannede persons uddannelsesbevis for et gennemført hygiejnekursus relateret til vildt. Denne bekendtgørelse trådte i kraft den 1. juli 2024, og i forbindelse med kampagnen er der vejledt om denne præcisering.

Der blev udført 28 kontroller på vildthåndteringsvirksomheder i løbet af kampagnen.

Der er givet tre indskærpelser for manglende jægererklæring eller mangelfuld sporbarhedsdokumentation på de i alt 28 kontroller udført i forbindelse med kampagnen. Det giver en sanktionsprocent på 10,7 pct. og dermed en regelefterlevelse på 89,3 pct. Modtagelse og håndtering af storvildt på vildthåndteringsvirksomheder foregår derfor overordnet set i overensstemmelse med reglerne.

På 11 kontrolrapporter blev der konstateret manglende nummerering af erklæringerne. Der er ved alle kontroller i forbindelse med kampagnen vejledt om, hvilke oplysninger, der skal fremgå af erklæringerne.

Der er på 11 kontrolrapporter også registreret et bagatelagtigt forhold for manglende dokumentation for, at virksomheden har fået fremvist den uddannede persons uddannelsesbevis. Det betyder at der i 39,2 pct. af kontrollerne er registreret et bagatelagtigt forhold. Ved alle kontrolbesøg blev der vejledt generelt om krav til, at storvildt enten skal indleveres med en erklæring udfyldt af en uddannet person, og at virksomheden skal kunne dokumentere, at den uddannede persons uddannelsesbevis er blevet fremvist, eller at storvildt skal indleveres med hoved og organer samt oplysninger om jægers navn, jagtsted og dato for nedlæggelsen. Som en del af denne vejledning blev der udleveret et faktaark om jægererklæringer.

Kampagnen har vist, at vildthåndteringsvirksomhederne generelt har godt styr på de dokumentationskrav, der er til modtagelse af storvildt. Kravet til virksomhedernes dokumentation for fremvist uddannelsesbevis var et svagt punkt, men dette var forventet. Kravet blev tydeliggjort i lovgivningen inden kampagneperioden, og et af kampagnens mål var at vejlede om dokumentationskravet.

Håndtering af animalske biprodukter i fødevarevirksomheder der håndterer fisk og kød i engrosledet

Kontrollkampagnen er beskrevet i afsnit 2.5 Dyresundhed i underafsnittet '2.5.4 Animalske biprodukter – forebyggelse og minimering af risici – mennesker og dyr'.

OPSON XIII

Der ses en stigende tendens til svindel med fødevarer, og derfor deltager Fødevarestyrelsen i Operation OPSON. Operation OPSON er en international aktion rettet mod salg og produktion af forfalskede og underlødige fødevarer og er koordineret af Interpol og Europol.

Operationen har til formål at:

- beskytte folkesundheden,
- bekæmpe organiserede kriminelle grupper, der er involveret i handel med falske og underlødige fødevarer,
- styrke det internationale samarbejde,
- styrke nationalt samarbejde mellem politi og fødevaremyndigheder,
- styrke samarbejdet med private partnere fra fødevareindustrien.

I årets kampagne blev der foretaget i alt 19 kontrolbesøg, hvor ca. 50.000 flasker vin blev undersøgt for overensstemmelse mellem produkt og mærkning. Formålet var at kontrollere de vinflasker, som bliver importeret til Danmark uden etiket, efterfølgende blev mærket korrekt og i særdeleshed om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer blev overholdt. Der blev konstateret én overtrædelse, hvor et produkt blev mærket med en beskyttet betegnelse, uden at indholdet i produktet hidrørte fra den et beskyttet geografisk område.

2.3 Udsætning i miljøet af GMO'er med henblik på fødevare- og foderproduktion

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen har ikke tilladt GM-afgrøder til kommerciel dyrkning i Danmark. Derfor er der ikke gennemført kontroller med kommerciel dyrkning af GM-afgrøder i Danmark. I 2024 har der været én forsøgsudsætning med genetisk modificerede kartofler (CROSPR-editerede) i Danmark under Direktiv 2001/18/EF del B. Der er gennemført tilsyn med forsøgsudsætningen ved forsøgsudsætningens start og ved høst af kartoflerne. Endvidere har ansøger ført logbog over forsøget (egenkontrol).

2.4 Foder og fodersikkerhed

Årsplan for kontrollkampagner

Fødevarestyrelsen bruger agile processer til at planlægge, hvilke kontrollkampagner der skal gennemføres indenfor et år og til at detailplanlægge de enkelte kontrollkampagner, som sker i form af projektarbejde. De agile processer anvendt til planlægningen har fokus på at bringe mennesker, processer, tid og sted sammen, hvilket fungerer meget tilfredsstillende.

I 2024 blev der gennemført én kontrollkampagne på foderområdet ([Foderkontrollkampagner 2024](#)).

Overslæb ved transport af foder

Formålet med kampagnen var at undersøge, i hvilket omfang fodervirksomheder er bekendte med reglerne og i nødvendigt omfang at styrke dette for at sikre, at fødevareproducerende dyr alene får foder af animalsk oprindelse, der er tilladt, og dermed bidrage til udryddelse og forebyggelse af foderrelaterede TSE-sygdomme hos fødevareproducerende dyr.

Kampagnen fokuserede på den egenkontrol, som transportører udfører for at sikre mod uhensigtsmæssigt overslæb af foder med animalsk indhold, blandt andet procedurer for og rengøring af lastbiler ved skift mellem foder, herunder den lovpligtige godkendelse af rengøringsproceduren ved skift mellem visse typer af foder.

I kampagnen blev der ikke fundet overtrædelser af TSE-forordningens regler om transport af foder med indhold af animalske bestanddele, hvor der er krav om en godkendt rengøringsprocedure. Resultatet er baseret på to kontroller af transportører, som havde aktiviteter, der krævede en godkendt rengøringsprocedure. De resterende transportører i kampagnen havde ikke aktiviteter, der krævede en godkendt rengøringsprocedure. Datagrundlaget vurderes at være for spinkelt til at konkludere på regelefterlevelsen vedr. TSE-forordningen generelt blandt transportører med transport af foder ind i Danmark.

Kampagneresultaterne indikerer desuden, at udenlandske transportørers regelefterlevelse vedrørende den fornødne registrering som fodervirksomhed samlet set ligger nogenlunde på niveau med, hvad der konstateres i forbindelse med den stikprøvevise basiskontrol af danske transportører i Danmark. Det var kun udenlandske transportører, der i kampagnen havde overtrædelser vedr. den fornødne registrering. Datagrundlaget vurderes også her at være for lille til at konkludere noget entydigt.

2.5 Dyresundhed

2.5.1 Det veterinære beredskabsteam

Der er blevet etableret et veterinært beredskabsteam og teamet har revideret beredskabsplanen for håndtering af kategori A husdyrsygdomme. Teamet arbejder løbende på at revidere øvrige beredskabsplaner.

2.5.2 Beredskabskontrol af husdyrsygdomme

Kontrol der udføres f.eks. i besætninger i forbindelse med mistanke om eller overvågning af smitsomme husdyrsygdomme og zoonoser.

Afrikansk svinepest

Den forebyggende indsats mod afrikansk svinepest (ASF) i Danmark er styrket med udryddelse af vildsvin i den danske natur og vildsvinehegnet ved den dansk-tyske grænse. Der er en app til rapportering af observationer af levende vildsvin og fund af døde vildsvin. Indrapporteringer i appen understøtter Fødevarestyrelsens kontrol af undslupne vildsvin fra indhegninger.

Fødevarestyrelsen har igen i 2024 arbejdet med en ASF-handlingsplan, hvor de implementerede initiativer bl.a. har fokus på forebyggende tiltag mod ASF såsom informationskampagner.

Fødevarestyrelsen underviser forsvaret i smittebeskyttelse for at nedbringe risikoen for at bringe ASF smitte med tilbage fra missioner i ASF-ramte lande.

Yderligere har Fødevarestyrelsen i 2024 arbejdet på at færdigudvikle et koncept for indsamling af næsesvaber overvågningsprøver fra døde grise fra besætninger i beskyttelses- og overvågningszoner ved udbrud. Der er udviklet en app til registrering af prøverne forud for indsamling.

Fødevarestyrelsen følger udviklingen af ASF-situationen i Europa tæt og udarbejder ved ændringer i situationen trusselsvurderinger til brug for håndtering af ASF-tiltag.

I arbejdet med ASF er der fokus på at være klar til udbrud, herunder arbejdes der med at omsætte EU dyresundhedsloven til danske dokumenter bl.a. vedrørende omsætning af produkter, levende dyr samt animalske biprodukter ind og ud af zonerne.

Minkproduktion i Danmark

Fra 1. januar 2023 er minkproduktionen i Danmark genoptaget – indtil videre af 12 virksomheder som har produktion af mink på fem ejendomme i det nordlige Jylland. Der er indført særlige krav til overvågning for blandt andet COVID-19 i minkene og krav om udvidede smittebeskyttelsesforanstaltninger i virksomhederne med henblik på at undgå at få smitte med f.eks. COVID-19 bragt ind til minkene.

Fødevarestyrelsen har udført kontrol med smittebeskyttelseskrav, dyrevelfærd, indretning og registreringer i alle minkvirksomhederne i 2024. Kontrollen har givet anledning til indskærpelse i fire af de 12 virksomheder. Forholdene er alle fundet rettet ved det opfølgende kontrolbesøg.

Fødevarestyrelsen vil revurdere overvågningskravene og kravene til smittebeskyttelse i virksomhederne i løbet af efteråret 2025 med henblik på evt. justering. Vurderingen af smittebeskyttelsestiltagene vil også blive foretaget i forhold til den stigende risiko for smitte med højpatogen fugleinfluenza til pattedyr. Mink er modtagelige for smitte med højpatogen fugleinfluenza, og det er derfor også i den sammenhæng vigtigt med god smittebeskyttelse.

Udbrud af kontagøs equin metritis (CEM) i Danmark 2024

Danmark havde i 2024 tilfælde af infektion med *Taylorella equigenitalis*, som er årsag til *kontagøs equin metritis* (CEM) hos heste. I 2024 blev CEM påvist hos i alt 34 heste i Danmark, fordelt på 20 besætninger. Dette er en lille stigning i forhold til 2023, hvor det blev påvist hos i alt 16 heste. De smittede tilfælde ses fortsat blandt islandske heste og fjordheste.

Siden 2021 har dele af hestebranchen udført forebyggende kontrol af CEM i avlsheste inden avlssæsonen. Denne blev også udført i 2024.

Udbrud med bluetongue serotype 3 (BTV3) i 2024

Den 9. august 2024 blev det første tilfælde af den vektorbårne sygdom BTV3 konstateret i en fårebesætning i det sydlige Jylland. Dermed har Danmark ikke længere fri status for bluetongue. BTV3 gav anledning til udbrud i 981 besætninger (1.019 besætninger inklusiv samdriftsbesætninger) med kvæg, får og geder mv. i 2024.

Sygdommen er anmeldepligtig og smittestatus registreres i det Centrale Husdyrbrugs Register. Der pålægges ikke besætningerne særlige restriktioner ved flytning af dyr i Danmark eller andre restriktioner som følge af smitte med BTV3. Danmark har dog ikke indført lempeligere krav ved flytninger af dyr ind og ud af Danmark.

Det er tilladt at vaccinere mod BTV3 i Danmark. Vaccination er frivillig for erhvervet, og der ydes ikke finansiel støtte til vaccination.

Udbrud med højpatogen fugleinfluenza

Sæson 2023/2024 (1. oktober 2023 – 30. september 2024)

Det første udbrud af højpatogen fugleinfluenza (HPAI) i fjerkræ i sæsonen 2023/2024 blev konstateret den 6. november 2023. Der blev i alt konstateret 13 udbrud i sæson 2023/2024, heraf var fire af udbruddene i 2023. Alle udbrud var af typen H5N1. Derudover, blev der konstateret ét udbrud i fugle i fangenskab.

Alle udbrud blev håndteret jf. Kommissionens delegerede forordning (EU) 2020/687. Der blev oprettet en 3 km beskyttelseszone og en 10 km overvågningszone omkring hver smittet besætning, og alt fjerkræ/fugle i besætningerne blev aflivet. Efterfølgende blev besætningerne rengjort og desinficeret.

Fødevarestyrelsen indførte den 18. december 2023 igen krav om overdækning af fjerkræ og andre fugle med enten fast tag, net eller tråd for at forhindre kontakt til vilde fugle. Som tidligere var mindre hønsegårde undtaget kravet om overdækning, samt ænder og gæs såfremt de etablerede alternative effektive afværgeforanstaltninger overfor vilde fugle. Fuglehold med fugle i fangenskab var også undtaget overdækningskravet, såfremt fugleholdet bestod af færre end 100 fugle.

Desuden blev der indført forbud mod samlinger og skuer med fjerkræ og andre fugle. Det var muligt at søge om tilladelse til afholdelse af samlinger og skuer, såfremt der kun deltog fugle fra fuglehold med fugle i fangenskab med færre end 100 fugle, og at disse fuglehold ikke havde direkte eller indirekte kontakt til fjerkræ.

Kravet om overdækning og forbuddet mod samlinger og skuer med fjerkræ og andre fugle blev ophævet 17. april 2024.

Sæson 2024/2025 (1. oktober 2024 – 30. september 2025)

I første del af sæsonen og frem til årsskiftet blev der ikke konstateret nogle udbrud af fugleinfluenza.

Fødevarestyrelsen indførte den 19. december 2024 på baggrund af en trusselsvurdering, der viste, at risikoen for smitte fra de vilde fuglehøj, som i tidligere år krav om overdækning af fjerkræ og andre fugle i fangenskab med enten fast tag, net eller tråd for at forhindre kontakt til vilde fugle. Som tidligere var mindre hønsegårde undtaget kravet om overdækning, samt ænder og gæs såfremt de etablerede alternative effektive afværgeforanstaltninger overfor vilde fugle. Fuglehold med fugle i fangenskab var også undtaget overdækningskravet, såfremt fugleholdet bestod af færre end 100 fugle.

Desuden blev der indført forbud mod samlinger og skuer med fjerkræ og andre fugle. Det var muligt at søge om tilladelse til afholdelse af samlinger og skuer, såfremt der kun deltog fugle fra fuglehold med fugle i fangenskab med færre end 100 fugle, og at disse fuglehold ikke havde direkte eller indirekte kon-

takt til fjerkræ. Zoologiske haver, som vaccinerer deres fugle mod HPAI i overensstemmelse med tilladelser udstedt af Fødevarestyrelsen, var undtaget fra kravene (undtagelsen gjaldt kun for de anlæg, hvor fuglene var vaccineret).

Fugleinfluenza i de vilde fugle

I 2024 blev der i alt konstateret HPAI i 85 vilde fugle. I 2024 er der bl.a. påvist smitte med HPAI i gæs, svaner og rovfugle så som musvåger.

Forekomst af fugleinfluenza i vilde fugle i Danmark overvåges og situationen kan følges på [Fødevarestyrelsens Fugleinfluenza beredskab](#).

Udbrud med Infektiøs hæmatopoietisk nekrose virus (IHN)

Frem til første udbrud af IHN d. 18. maj 2021, havde sygdommen ikke tidligere været konstateret i Danmark. Sygdommen blev bekæmpet efter reglerne i den nye Dyresundhedslov og Kommissionens delegerede forordning (EU) 2020/689, hvilket bl.a. omfattede tømning, rengøring, desinfektion og braklægning af de smittede anlæg.

Den IHN-fri status blev ophævet d. 10. december 2021.

Inden ophævelsen af Danmarks IHN-frie status, blev 28 akvakulturvirksomheder godkendt som IHN-frie kompartments. Et kompartment er et en eller flere virksomheder i et geografisk afgrænset område med optimale biosikkerhedsforanstaltninger, hvor det vurderes, at der ikke er risiko for smittespredning af en konkret sygdom. De akvakulturvirksomheder, der er godkendt som IHN-frit kompartment, kan betragtes som IHN-frie uagtet Danmarks øvrige landestatus. Derved kan fisk fra akvakulturvirksomheden certificeres som IHN-frie.

I 2024 fortsatte overvågningsprogrammet for IHN i henhold til artikel 3 og del III i bilag VI i forordning (EU) 2020/689. Alle godkendte akvakulturvirksomheder havde sundhedsstatus som omfattet af overvågningsprogram for IHN, undtagen virksomheder, som var enten:

- IHN-frie kompartments
- Kompartment omfattet af udryddelsesprogram for IHN, det eneste kompartment omfattet af udryddelsesprogram for IHN blev erklæret IHN-fri den 20. august 2024
- Akvakulturvirksomheder, der var inficerede med IHN

Det er frivilligt, om virksomheder der er inficerede med IHN, skal være omfattet af overvågningsprogrammet for IHN. Hvis de ønsker at blive genoptaget i overvågningsprogrammet, så skal de tømmes, rengøres og desinficeres, samt braklægges i overensstemmelse med artikel 62-64 i forordning (EU) 2020/689.

I 2024 blev ingen akvakulturvirksomheder konstateret smitte med IHN. Det seneste udbrud af IHN i Danmark blev konstateret den 25. september 2023.

2.5.3 Kontrollen med øremærker og registrering i det Centrale Husdyrbrugsregister

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø udfører kontrollen af øremærker og registrering i det Centrale Husdyrbrugsregister (CHR) i besætninger med kvæg, får og geder på vegne af Fødevarestyrelsen. Fødevarestyrelsen er ansvarlige for udpegning til kontrol samt efterfølgende sagsbehandling og sanktionering.

Kontrolfrekvensen er fastsat i EU-forordning 2022/160 og minimum 3 pct. af alle besætninger skal kontrolleres.

2.5.4 Animalske biprodukter – forebyggelse og minimering af risici – mennesker og dyr

I 2024 har Danmark oplevet en stigende interesse for håndtering og anvendelse af animalske biprodukter (ABP), drevet af ønsket om at fremme bæredygtighed og optimere ressourceudnyttelse. Dette har medført flere henvendelser fra virksomheder, især om anvendelse af ABP til biogas, alternative fodermidler og insektproduktion. Sidstnævnte er ligeledes et område, som Fødevarestyrelsen har fokus på, og ser et potentiale inden for. Det er i dansk interesse at fremme rammebetingelserne og selvforsyningen af fosfor og foderprotein blandt andet ved at fremme recirkulering af animalske produkter – uden at slække på foder- og fødevarer sikkerheden. Fødevarestyrelsen arbejder for at fremme et horisontalt fokus i foderlovgivningen for, at der med en risikobaseret tilgang kan anvendes flere fodermidler af animalsk oprindelse til dyr.

Fødevarestyrelsen har også haft fokus på at få en mere ensartet og fyldestgørende kontrol af ABP i hele kæden. Som led i dette arbejde blev der i 2024 gennemført en kontrolkampagne, der omhandlede håndtering af ABP i fødevarevirksomheder, der håndterer fisk og kød i engrosledet. Kampagnen havde til formål at vurdere overholdelsen af gældende regler for håndtering, kategorisering, adskillelse og sporbarhed af ABP i disse sektorer. Slutrapporten fra kampagnen viste, at fødevarevirksomhederne generelt har et godt kendskab til lovgivningen, men der blev dog registreret en række overtrædelser, især i relation til manglende eller fejlagtig kategorisering af ABP samt utilstrækkelig sporbarhed. Resultaterne indikerer, at der er behov for øget vejledning og opfølgning for at styrke virksomhedernes egenkontrolprocedurer og sikre bedre dokumentation af ABP-håndteringen, hvilket vil bidrage til højere regelefterlevelse fremover. Som en naturlig opfølgning på denne indsats, planlægger Fødevarestyrelsen derfor at gennemføre en ny kampagne i fremtiden, men denne gang med fokus på fødevarevirksomheder, der håndterer mælk, mælkeprodukter og æg i engrosledet.

2.5.5 Udstedelse af dyresundhedscertifikater ved flytning af levende landdyr til andre medlemsstater

Fødevarestyrelsen udstedte i 2024 46.648 INTRA-certifikater for landdyr, hvor bestemmelser i forordning 2020/688 foreskriver, at sendinger her skal ledsages af et sådant.

For at sikre en effektiv og ensartet kontrol har styrelsen udarbejdet en samlet vejledning til operatørerne, der anmoder om at få udstedt certifikater, og til embedsdyrlægerne, der gennemfører offentlig kontrol og udsteder certifikater.

2.5.6 Kontrol med transport af dyr

Det er vigtigt at sikre, at dyretransporter foregår på en dyrevelfærdsmæssigt forsvarlig måde. Der skal tages behørigt hensyn til dyrene, uanset om der er tale om lange transporter ud af landet eller indenlandske transporter for eksempel fra besætning til slagteri. Fødevarestyrelsens kontrol med transport af dyr omfatter bl.a. kontrol af logbøger for transporter over otte timer, kontrol af transportegnethed i forbindelse med certificeringssyn af dyr ved flytning til andre medlemsstater og eksport til tredjelande samt stikprøvekontrol ved pålæsning og aflæsning af dyr, hvor dyr, transportmiddel og ledsagedokumenter kontrolleres. Fødevarestyrelsen yder derudover bistand til politiet ved deres kontrol på landevejene.

I 2024 gennemførte Fødevarestyrelsen desuden 100 dybdegående kontroller i form af prioriterede indsatser ved indfangning af fjerkræ (slagtekyllinger) forud for nationale transporter til slagteri. Den prioriterede indsats fokuserede på indfangning og pålæsning af slagtekyllinger i kasser/moduler samt kyllingernes transportegnethed, herunder fokus på håndtering af kyllingerne. De 100 kontroller gav anledning til sanktioner ved syv af kontrollerne.

2.6 Dyrevelfærd

På baggrund af de seneste års kontrolresultater, blev det i 2020 besluttet at øge velfærdskontrollen med grise- og kvægbesætninger fra august 2021 til og med 2024.

Derudover er det, som en del af den politiske dyrevelfærdsaftale "Sammen om dyrene" af 9. februar 2024, besluttet at øge kontroltrykket for grise- og kvægbesætninger fra 2025, sådan at en gennemsnitlig besætning som udgangspunkt modtager kontrolbesøg hvert 5. år, i stedet hvert 10 år, som det er tilfældet nu. Datagrundlaget skal endvidere styrkes med henblik på at fastlægge kriterier for udpegning til kontrol, sådan at indsatsen fokuseres yderligere på de områder og besætninger, hvor behov for kontrol og vejledning, samt hvor risikoen for overtrædelser vurderes at være størst.

Årsplan for kontrolkampagner

Fødevarestyrelsen gennemførte i 2024 tre kontrolkampagner på dyrevelfærdsområdet.

Kontrol af dyrevelfærd i kvæg- og fårebesætninger med udgangspunkt i DyreBaserede VelfærdsIndikatorer (DBVI)

Formålet med denne kampagne, som blev gennemført fra februar til maj 2024, var at sætte ekstra fokus på dyrevelfærd i kvæg- og fårebesætninger ved at bruge af DyreBaserede VelfærdsIndikatorer (DBVI) til vurdering af dyrevelfærden i besætningerne. Ved at bruge DBVI i kontrollen kan man se, hvordan dyrene reagerer på deres omgivelser, samtidig med, at det undersøges, om de fysiske forhold, som dyrene holdes under, lever op til gældende lovgivning.

En trafiklys-model blev brugt til at vise om besætningen, i forhold til hver enkelt DBVI, vurderes som acceptabel (grøn), i gråzone (gul) eller uacceptabel (rød). For eksempel ville besætningen blive markeret rød for huld, hvis dyrene var for magre. I så fald var der være tale om en overtrædelse af lovgivningen, som ville blive håndteret.

Overordnet set viste resultaterne af kampagnen en regelefterlevelse på 85,6 pct., hvor en stor del af sanktionerne skyldtes manglende årligt dyrlægetilsyn i erhvervsbesætninger. Årsagen var ofte uvidenhed om denne regel, hvilket også afspejles i resultaterne fra basiskontrollen i kvægbesætninger i 2024 ovenfor.

Kampagnen viste, at der generelt var en god sammenhæng mellem DBVI-registrering og sanktionering i både kvæg- og fårebesætninger. Eksempelvis var sandsynligheden for en sanktion, der direkte vedrørte dyrevelfærdsmæssige forhold i besætningen, dobbelt så stor i de besætninger, der blev udpeget på baggrund af tidligere "gule" eller "røde" DBVI-registreringer.

Kontrol af håndtering af syge og tilskadekomne grise samt fokus på sygestier

En af de hyppigste årsager til sanktionering i grisebesætninger har de seneste år været overtrædelser i forbindelse med håndteringen af syge og tilskadekomne dyr. Da korrekt håndtering af syge og tilskadekomne dyr er en væsentlig forudsætning for, at dyrene i tilstrækkelig grad beskyttes mod smerte, lidelse, angst, varige mén og væsentlig ulempe, har Fødevarestyrelsen gennemført flere kontrolkampagner på området, senest i 2021. Kampagnerne har haft særligt fokus på syge og tilskadekomne dyr, hvor kontrollen og vejledningen omkring håndtering af syge og tilskadekomne dyr har været mere dybdegående. Resultater fra tidligere kampagner har nemlig vist, at det er nødvendigt med et fortsat fokus på håndteringen af syge og tilskadekomne dyr i grisebesætninger.

Den nærværende kampagne blev gennemført fra februar til september 2024, og formålet var at øge dyrevelfærden i de danske slagtegrise- og sobesætninger ved:

- At øge fokus på håndtering af syge og tilskadekomne grise gennem kontrol og vejledning.

- At undersøge bestemte risikofaktorer, der kan være forbundet med manglende eller ikke-korrekt behandling af syge- og tilskadekomne søer og slagtegrise. Det kunne eksempelvis være op-tegnelser, lidelser, tidsinterval siden sidste dyrlægebesøg og besætningsstørrelse.

Regelefterlevelsen i kampagnen var på 79,8 pct. og var altså på samme niveau som kampagnen i 2021, hvor regelefterlevelsen var på 78,9 pct. For både slagtegrise- og sobesætninger var de hyppigste over-trædelser i den aktuelle kampagne syge eller tilskadekomne grise, som ikke havde fået en passende be-handling, konstatering af manglende blødt lege i sygestien eller manglende medicinoptegnelser på de syge og tilskadekomne grise.

Kontrol af håndtering af syge og tilskadekomne dyr i kvægbesætninger

Tilsvarende grise, og alle andre dyrearter i øvrigt, er korrekt håndtering af syge og tilskadekomne kvæg en væsentlig forudsætning for, at dyrene i tilstrækkelig grad beskyttes mod smerte, lidelse, angst, varige mén og væsentlig ulempe. Formålet med denne kampagne var derfor også at forbedre kvægs velfærd ved et øget fokus på forebyggelse og behandling af syge og tilskadekomne kvæg. Derudover havde kam-pagnen til formål at skærpe fokus på vigtigheden af, at besætningsejer og besætningsdyrlæge arbejder målrettet sammen om at løse problemerne, når der er syge og tilskadekomne kvæg i besætningen.

Kampagnen, der blev gennemført i besætninger med malkekvæg og slagtekalve i perioden 1. september til 30. november 2024, er endnu ikke endeligt afrapporteret.

2.7 Veterinærmedicin

Årsplan for kontrollkampagner

Fødevarestyrelsen gennemførte i 2024 to kontrollkampagner om veterinærmedicin.

Kontrollkampagne med korrekte registreringer i VetStat

Kontrollkampagnen satte fokus på den enkelte dyrlæges indberetninger, håndtering og registrering af oplysninger i VetStat. For alle typer praktiserende dyrlæger blev der kigget på medicinindberetninger, dyrlægers praksistilknytning, herunder dyrlægernes overholdelse af forpligtelsen til at holde oplysningerne ajour i VetStat (Dyrlægeregistret). For dyrlæger, der ordinerer receptpligtige lægemidler til pro-duktionsdyr, blev der desuden kigget på håndtering af fejlindberetninger registreret i dyrlægens fejl-håndteringsmodul, samt dyrlægers registrering og vedligehold af sundhedsrådgivningsaftaler.

Dyrlægerne er primært udpeget på baggrund af antallet af fejlregistreringer i VetStats fejlhåndterings-modul, og sekundært er der blevet udpeget dyrlæger, der 10 gange eller mere, har ordineret lægemidler med angivelse af praksisnummer eller et besætningsnummer, uden at være tilknyttet en praksis. Kam-pagnen har således inkluderet dyrlæger indenfor flere faggrupper, herunder også dyrlæger, som primært beskæftiger sig med kæledyr.

I kampagnen blev der udført 80 kontroller, heraf endte 36 kontroller med en indskærpelse. Samlet set fandtes en regelefterlevelse på 55 pct.

Kampagnen har nedbragt antallet af fejl, der stammer fra dyrlægers medicinindberetninger til VetStat. Kontrollen var effektiv, idet den har øget dyrlægers forståelse og kendskab til reglerne, idet antallet af fejl i VetStat ses reduceret. Ydermere sås det, at antallet af IP-adresser, der besøgte websitet vet-stat.fvst.dk, forøget i forbindelse med kampagnen. Samlet set har kampagnen været med til at under-støtte datakvaliteten i VetStat.

Der udsendes en faglig nyhed til dyrlægerne om kampagnens resultater. Fødevarestyrelsen forventer at gentage kampagnen på et senere tidspunkt med henblik på at nå ud til flere dyrlæger.

For at understøtte datakvaliteten i VetStat forventes det, at kontrollen med dyrlægers håndtering af fejl i VetStat, indarbejdes som en del af Fødevarestyrelsens kontrol med dyrlæger.

Kontrolkampagne med fokus af anvendelse af antibiotika i besætninger med pattegrise og kalve

Antimikrobielle lægemidler, herunder antibiotika, må ikke anvendes rutinemæssigt eller for at kompensere for ringe hygiejne, mangelfuldt husdyrhold eller manglende omsorg for dyrene eller for at kompensere for dårlig forvaltning af bedriften.

Antimikrobielle lægemidler må endvidere ikke anvendes forebyggende, bortset fra i særlige tilfælde til indgivelse til et enkelt dyr eller et begrænset antal dyr, når risikoen for infektion eller for en smitsom sygdom er meget høj, og konsekvenserne sandsynligvis vil være alvorlige. I sådanne tilfælde skal anvendelsen af antibiotika til forebyggende behandling begrænses til indgivelse til et enkelt dyr og kun på visse betingelser.

I 4. kvartal af 2024 blev der gennemført en kontrolkampagne med fokus på anvendelse af antibiotika til nyfødte pattegrise eller nyindsatte kalve. Kampagnen omfattede kontrol af regelefterlevelsen ved ordinerings og anvendelse af antimikrobielle lægemidler. Derudover blev omfanget af behandling med antimikrobielle lægemidler hos pattegrise og kalve forsøgt afdækket.

Kontrollen fandt sted i besætninger med kalve under 12 måneder, i besætninger med pattegrise, søer, gylte og orner, og hos de dyrlæger, som besætningerne har indgået en sundhedsrådgivningsaftale med.

Resultaterne fra kampagnen foreligger ikke på nuværende tidspunkt.

2.8 Planteskadegørere – beskyttelsesforanstaltninger mod dem

Anmeldelser ved mistanke om fund af karantæneskadegørere

I 2024 har været 62 anmeldelser vedr. mistanke om fund af karantæneskadegørere. Ingen af anmeldelserne har medført udbrudssituationer, og blev alle håndteret uden større foranstaltninger. Antallet af anmeldelser i 2024 er dermed steget med 22 sammenlignet med 2023. Det vurderes, at et større fokus på informationskampagner – herunder særlig Plant Health for Life-kampagnen – er den primære årsag til stigningen i antallet af anmeldelser i 2024.

Udbrud af nematode (*Meloidogyne chitwoodi*) i konsumkartofler

I forbindelse med de årlige undersøgelser og udtagning af knoldprøver blev der påvist *Meloidogyne chitwoodi*, rodgallenematode, i et parti konsumkartofler i december 2023. Alle kartofler fra den pågældende mark var på tidspunktet for fundet leveret og anvendt til produktion af stivelse og affaldet herfra håndteret, så det ikke kunne føre til yderligere spredning. I 2024 fortsatte arbejdet med tilbagesporing og afgrænsningen af infektionen. Udbruddet blev håndteret ved, at man valgte at bekæmpe fundet ved at lægge marken i sort brak i 2024.

2.8.1 Landbrugs- og Fiskeristyrelsens avlskontrol af planter og læggekartofler

Kontrolprocedurer og instruktion

Alle producenter af læggekartofler skal være registrerede hos Landbrugs- og Fiskeristyrelsen og godkendt til at udstede plantepas. Hos producenter af læggekartofler udføres der minimum fire avlskontroller pr. vækstsæson. Avlskontrollen omfatter udtagning og analyse af jordprøver, syn af planterne under vækst, analyse af knolde og visuel kontrol af partierne. Landbrugs- og Fiskeristyrelsen har udarbejdet specifikke instrukser til de forskellige formål til brug for de udpegede kontrollører i Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø. Disse skal sikre ensartet udførelse af kontrolopgaverne på tværs af

kontrols lokalafdelinger. Kontrollerne sikrer plantesundheden og er et led i certificeringen af læggekartofler.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen gennemfører som udgangspunkt kontrol to gange om året hos operatører, der er godkendt til at udstede plantepas på planter. Hos operatører, hvor kulturvalg og/eller produktionsforhold medfører en mindre plantesundhedsmæssig risiko, samt hos omsættere af planter, gennemføres der kun én kontrol. Hos producenter af planter arbejdes der på en yderligere udvikling af den risikobaserede kontrol og i 2024 har det været muligt for virksomhederne at indberette risikorelaterede oplysninger om deres produktion i Landbrugs- og Fiskeristyrelsens tast-selv-system. I 2024 har 199 virksomheder ud af de i alt 260 registrerede virksomheder indberettet oplysninger. Landbrugs- og Fiskeristyrelsen opdaterede i 2024 Bekendtgørelse om plantesundhed, således at denne fremover indeholder bestemmelser vedr. krav til indberetning af specifikke oplysninger. Bekendtgørelsen har ikrafttræden d. 1. januar 2025.

Aktiviteter for at sikre at kontrolmyndighederne fungerer effektivt

Plantesundhedskontrollørerne er alle officielt udpeget til at udføre de kontroller, der er underlagt kontrolforordningen.

For at fremme korrekt og ensartet kontrol på tværs af afdelingerne, samt udvikle plantesundhedskontrollørernes kompetencer, afholdes der årligt instruktionskurser på alle plantesundhedsrelevante ordninger.

Derudover er der afholdt grøftekantsmøder mellem plantesundhedskontrollører, laboratoriet og fagansvarligt personale med erfaringsudveksling om specifikke plantesundhedsemner i forbindelse med avlskontrol af kartofler.

For planteområdet har der, udover et grøftekantsmøde, været gennemført individuelle månedlige møder i vækstsæsonen med kontrolafdelingernes tovholdere, samt afholdt ERFA-møder.

Der er afholdt kontrolopstartsmøder mellem laboratoriet og fagansvarligt personale på de plantesundhedsrelevante ordninger, med henblik på at drøfte relevante opgaver og sikre en effektiv håndtering af prøvetagning og afrapportering af analyseresultater.

Deltagelse i 'Better Training Safer Food' (BTSF)-kurser indgår også som en del af den systematiske indsats for at udvikle plantesundhedskontrollørernes kompetencer, så der er overensstemmelse til de specifikke udpegninger.

Aktiviteter for at sikre at operatørerne overholder reglerne

Vejledninger målrettet operatørerne er blevet ajourført i 2024 og er tilgængelige på Landbrugs- og Fiskeristyrelsens hjemmeside. [Vejledning om brugen af plantepas](#) samler alle krav til plantepas på tværs af kontrolaktiviteter og [Vejledning til producenter og omsættere af planter til plantning m.m., om reglerne for plantesundhed og -kvalitet](#) beskriver hvilke regler, der er for produktion og omsætning af planter på EU's indre marked. [Vejledning om læggekartofler og avl af konsumkartofler](#) samler regler for produktion og omsætning af læggekartofler både inden og udenfor EU. Ajourføringen af disse vejledninger er et vigtigt redskab i at sikre korrekt kontrolvirksomhed i 2024. Samtlige vejledninger vil løbende blive opdateret, jf. informationssikkerhedsstandard ISO-27001 om dokumenthåndtering.

Med Plantesundhedsforordningens krav til operatørers kompetencer er der udviklet en multiple choice på [Landbrugs- og Fiskeristyrelsens hjemmeside](#), hvor operatørerne kan dokumentere, at de har den nødvendige viden, der er forudsætningen for at kunne blive godkendt til at udstede plantepas ved at besvare en række spørgsmål relateret til plantepas-systemet på enten planter eller kartoffelknolde. I 2024 er udviklet en specifik multiple choice til avlere af læggekartofler om plantepas og brugen af plan-

tepas til læggekartofler Det er hensigten, at der årligt i forbindelse med avlskontrollen af planter og virksomhedskontrollen hos læggekartoffeloperatører skal gennemføres en samtale om aktuelle emner med relevans for plantepassystemet for at sikre, at operatørerne er ajourførte.

I 2024 har der ydermere været stort fokus på at sikre, at virksomhedernes data og godkendelser i kontrolsystemet er ajourførte og korrekte.

Hvis der i forbindelse med kontrollen konstateres manglende overholdelse af reglerne, vil der – afhængigt af overtrædelsen – blive givet et påbud om at få bragt overtrædelsen i orden eller i særlige tilfælde et forbud mod eksempelvis omsætning af partier af planter. I særlige tilfælde kan overtrædelse udløse en bøde. I 2024 er der udstedt påbud, men ingen forbud mod at udstede plantepas.

Indeslutningsfaciliteter

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen kan give tilladelse til indførsel eller transport af skadegørere, importforbudte planter eller planteprodukter samt jord til forskning, forsøg og uddannelsesformål. Tilladelsen (Letter of Authority) skal være skriftlig og udstedes af Landbrugs- og Fiskeristyrelsen. For at sikre at der ikke opstår plantesundhedsrisici i forbindelse med indførsel og flytning af det importforbudte materiale og skadegørere, afhænger udstedelsen af Letter of Authority bl.a. af at materialet udelukkende håndteres på en indeslutningsfacilitet, som udpeges af Landbrugs- og Fiskeristyrelsen, der fører tilsyn med, at faciliteten til enhver tid opfylder en række forordningskrav og -bestemmelser til indeslutningsfaciliteter.

Indeslutningsfaciliteter udpeges til en specifik aktivitet, til et specifikt materiale og for en afgrænset periode, og Landbrugs- og Fiskeristyrelsen fører regelmæssigt tilsyn hvis hyppighed er fastsat på baggrund af en konkret risikovurdering af aktivitet og materiale. I situationer, hvor materialet udgør en lav plantesundhedsrisiko, og hvor der samtidig er tale om lavrisikoformål, gennemføres såvel det indledende som de opfølgende tilsyn som distancetilsyn med live-fremvisning af faciliteten via webkamera.

Hvis udpegelsen ønskes forlænget ved udløb af godkendelsesperioden, udfører Landbrugs- og Fiskeristyrelsen et nyt tilsyn, hvor det sikres, at indeslutningsfaciliteten fortsat lever op til de gældende krav og bestemmelser, før indeslutningsfaciliteten kan udpeges for en ny periode.

I 2024 har Landbrugs- og Fiskeristyrelsen ført tilsyn med og udpeget fem indeslutningsfaciliteter; heraf var tre forlængelser. Pr. 31. december 2024 er der i alt 24 udpegede indeslutningsfaciliteter.

Audit 2023

EU-Kommissionen har i 2023 udført audit af Landbrugs- og Fiskeristyrelsen (det daværende Landbrugsstyrelsen) og dennes implementering af plantepasreglerne i Plantesundhedsforordningen. Både avlskontrol af planter og læggekartofler var inkluderet i auditten. Landbrugs- og Fiskeristyrelsen modtog i alt fire henstillinger vedrørende implementeringen af plantepas i Danmark, herunder tilretning af kontrolsystemet VAKS, operatørernes eget tilsyn af produktionen, operatørernes anmeldelse af informationer om deres produktion og Landbrugs- og Fiskeristyrelsen risikobaseret af kontrolfrekvensen baseret på operatørernes indrapportering. Landbrugs- og Fiskeristyrelsen har i 2024 fulgt op på henstillinger i mindre arbejdsgrupper, men endnu ikke fået dem lukket.

2.8.2 Landbrugs- og Fiskeristyrelsens træmballagekontrol

Lovgivning

Området er reguleret efter Kontrolforordningen (2017/625) samt Plantesundhedsforordningen samt en tilhørende bekendtgørelse. Yderligere er information og vejledning om området i tilhørende kontrolinstrukser og vejledninger på området.

Træmballagekontrollerne

Kontrollerne af træemballage er for størstedelen udført i vinterhalvåret 2024, hvor de officielt udpegede plantesundhedskontrollører har bedst tid. Operatørerne kontrolleres mindst én gang årligt og godkendelsesperioden løber som udgangspunkt indtil næste års kontrol. Det betyder større fleksibilitet for plantesundhedskontrolløren og operatørerne. Alle 145 tilmeldte operatører blev kontrolleret. I 2024 blev udført 141 træemballagekontroller. Differencen mellem antallet af tilmeldte operatører samt kontroller skyldes, at der har været enkelte udmeldelser af operatører inden disse fik udført den årlige kontrol. I 2024 blev der konstateret 10 tilfælde af manglende overholdelse, som blev sendt til yderligere opfølgning. Ved denne yderligere opfølgning var rettet op på mangler, og det har derfor ikke medført yderligere aktioner/foranstaltninger.

Aktiviteter for at sikre at operatørerne indenfor træemballageaktiviteter overholder reglerne

Udover plantesundhedskontrollerne, er der løbende kommunikation med operatører, hvis der f.eks. er i tvivl om reglerne på træemballageordningen. Spørgsmålene besvares hurtigt, og det sikres at alle plantesundhedskontrollører på ordningen for træemballage får besked om relevante spørgsmål og svar, da det er med til at skærpe opmærksomheden på de områder, som der kan være tvivl om. På Landbrugs- og Fiskeristyrelsens hjemmeside er der endvidere en række oplysninger om træemballageordningen.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen har fortsat en træemballagenyhedsgruppe, som operatører og andre interesserede kan abonnere på til faglige meddelelser om træemballage. Operatørerne er blevet opfordret til at tilmelde sig denne gruppe, når de er tilmeldt får de automatisk tilsendt faglige meddelelser, som specifikt handler om træemballage og ISPM-15. En stor del af operatørerne er tilmeldt. Der er sendes faglige meddelelser til denne nyhedsgruppe løbende og ved behov.

Der er bl.a. udsendt en række faglige meddelelser til træemballageoperatørerne, som særligt handler om eksport til Storbritannien samt om elektroniske plantesundhedscertifikater ved eksport, men også faglige meddelelser om mere træemballagespecifikke emner.

I 2024 er bl.a. udsendt faglige meddelelser med nedenstående overskrifter:

- Vær opmærksom på træemballagen når du eksporterer juletræer og andre varer
- Vær opmærksom på stempler og mærkning af ISPM 15-træemballage

[Du finder de faglige meddelelser under Træemballage her.](#)

Aktiviteter for at sikre at kontrolmyndighederne fungerer effektivt og ensartet

Der er en høj grad af samarbejde og udveksling af information om reglerne og forskellige kontrolsituationer mellem medarbejdere, der udfører den administrative kontrol og vejleder i kontrolinstruktion og regler samt de medarbejdere der udfører den fysiske kontrol. Informationsudvekslingen sker ved regelmæssige fælles møder, telefonsamtaler, mailudvekslinger og kontrolmeddelelser. Der sker desuden tjek af kontrolrapporterne ugentligt for at kunne målrette instruktion, dialog og feedback med plantesundhedskontrollørerne.

Der er i 2024 afholdt faggruppemøder, hvor seks plantesundhedskontrollører, samt én til to fagansvarlige, som dækker ordningen for træemballage, var til stede. Det bør bemærkes, at tre ud af de seks deltagende var under oplæring. Et af de årlige faggruppemøder blev kombineret med et virksomhedsbesøg, hvor faglige relevante emner blev drøftet. Møderne omhandler generelt regelgrundlaget og praksis i specifikke sager. Møderne er bl.a. med til at ensrette plantesundhedskontrollørerne.

Kontrollørerne på ordningen har praksis for at udføre få årlige kontroller, hvor alle plantesundhedskontrollører, der er udpeget til at udføre ISPM-15 træemballagekontrol deltager. Det sker for at sikre udveksling af viden og ensartethed i plantesundhedskontrolløren. Nogle gange deltager en ansat fra administrationen.

For at sikre kontrollens ensartethed i forhold til andre EU-medlemsstater, benyttes i nogle tilfælde ”nabohøring” af andre EU MS, hvilket kan være meget givtigt i relation til fortolkning af reglerne på området.

2.9 Landbrugs- og Fiskeristyrelsens kontrol med primærproduktion af fisk

Kontrollen omfatter primærproduktion på fartøjerne, herunder fartøjers indretning og håndteringen af fisk ombord. Hygiejnekravene kontrolleres også ved landinger og transport samt på virksomheder i land (primært auktioner og samlecentraler). For to-skallede bløddyr udfører styrelsen hygiejnekontrol frem til første salg, samt administrativ kontrol af de registreringsdokumenter, der skal følge et parti. Endelig omfatter styrelsens kontrol også fangst af og omsætning af fisk fra områder med fiskerirestriktioner grundet kemisk forurening. Landbrugs- og Fiskeristyrelsen udfører hygiejnekontrol frem til og med første salg, efter første salg varetages kontrollen af Fødevarestyrelsen. Kontrollen og samarbejdet herom sker på baggrund af to samarbejdsaftaler mellem de to styrelser. Jf. samarbejdsaftalerne afholdes der årligt fælles møder for at kvalitetssikre kontrollen på tværs af de ressortmæssige snitflader i relation til kontrol.

Der indgår i aftalerne et mål om kontrol af minimum 10 pct. af de landede mængder til konsum i Danmark. I 2024 blev der landet 187.664 tons fisk og to-skallede bløddyr til konsum. Landbrugs- og Fiskeristyrelsen har udført hygiejnekontrol for 27.383 tons, hvilket svarer til 14,6 pct.

Der er i 2024 sket administrativ kontrol med registreringsdokumenter for to-skallede bløddyr ved 8,2 pct. af de 932 landinger, der har været i løbet af året. I 2023 skete der administrativ kontrol af 6,0 pct.

I 2024 er der registreret to tilfælde af ulovligt fiskeri jf. reglerne om forbud mod fiskeri grundet kemisk forurening. I begge tilfælde var det en overtrædelse af bekendtgørelse nr. 245 af 6. april 2001. Redskaberne var ikke påført fiskerens registreringsnummer, hvorfor fiskeren ikke kunne identificeres, og der er ikke sket sanktion.

Modsat de to foregående år har der ikke været afholdt hygiejekampagne i 2024.

2.10 Pesticider og bæredygtig brug af pesticider, undtagen sprøjteudbringningsudstyr

Den fysiske kontrol af de erhvervsmæssige brugere af plantebeskyttelsesmidler

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø gennemfører de fysiske kontroller på vegne af Miljøstyrelsen. Efter kontrol og sagsbehandling sendes kontrolsagen videre til Miljøstyrelsens Kemikalieinspektion, der foretager den videre sagsbehandling og efterfølgende håndhævelse. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø udarbejder årligt en række materialer til kontrollørerne til anvendelse i den fysiske kontrol bl.a. Faginstruks Plantebeskyttelsesmidler – heri er kontrollørernes arbejdsgange for kontrol med plantebeskyttelsesmidler beskrevet. Instruksen opdateres årligt. Hvis der kommer opdateringer i løbet af året udsendes disse via intranettet som kontrolmeddelelser til kontrollørerne. Desuden foreligger tjeklister til forberedelse og gennemførelse af kontrollen med plantebeskyttelsesmidler osv. Derudover afholdes halvårligt samarbejds møder, hvor Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø samt Miljøstyrelsen deltager, og hvor rammerne for kontrollen fastlægges.

Miljøstyrelsens Kemikalieinspektion gennemfører stikprøvevis fysiske kontroller hos forhandlere af pesticider godkendt til professionelle brugere, og forhandlere af pesticider godkendt til private mm. Miljøstyrelsens Kemikalieinspektion har en intern kontrolinstruks, som fungerer som en håndbog for Inspektionens kontrollører. Instruksen for forhandlerkontrollen opdateres inden opstart af hvert kontrolår.

I 2022 blev der indført et nationalt krav i Danmark om registreringspligt for alle distributionsled for forhandling af pesticider. Kravet om registrering gør det muligt for Miljøstyrelsens Kemikalieinspektion at udføre en mere effektiv og målrettet kontrol. Registreringsordningen gør det også muligt at planlægge en målrettet vejledning om reglerne.

2.11 Økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter

Fødevarestyrelsen har i 2024 gennemført økologikontrollen efter forskrifterne i EU's økologiforordning (2018/848).

I overensstemmelse med økologiforordningen indberettes de detaljerede data om Fødevarestyrelsens og Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø kontrol i EU-systemet *OFIS*.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har i 2024 gennemført 4.171 fysiske kontrolbesøg hos økologiske primærproducenter og 203 fysiske kontrolbesøg hos de økologiske forsyningsvirksomheder. I 2024 begyndte Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø at benytte muligheden for, at der ved lavrisiko kontroller er muligt at gennemføre kontrollen uden et fysisk kontrolbesøg. Dette kræver dog både at kontrollen er vurderet til at have en lav risiko for overtrædelse og de to sidste kontroller har været uden overtrædelser. Næste kontrolbesøg skal derefter være fysisk. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø gennemførte 203 ikke-fysiske kontroller i 2024.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har indledt et tættere samarbejde med Fødevarestyrelsens grænsekontrol for at sikre en mere effektiv håndtering af importeret foder og foder råvarer med animalsk indhold fra tredjelande. Aftalen medfører at Fødevarestyrelsen bistår Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø med den fysiske grænsekontrol på økologiområdet således COI og CHED-dokumenter færdiggøres samtidig.

Udover kontrollen af økologiske primærproducenter på baggrund af EU-reglerne, udfører Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø også en kontrol af økologiske producenter af gødning og jordforbedringsmidler med ophæng i national lovgivning.

2.12 Beskyttede oprindelsesbetegnelser, beskyttede geografiske betegnelser og garanterede traditionelle specialiteter

Kontrollen med overholdelse af varespecifikationen for de registrerede geografiske betegnelser Danablu, Esrom, Danbo og Havarti er uddelegeret til Eurofins. Kontrollen af varespecifikationen for de øvrige danske registrerede geografiske betegnelser og markedskontrollen af geografiske betegnelser varetages af Fødevarestyrelsen, og disse kontroller indgår som en integreret del af Fødevarestyrelsens kontrol på de relevante virksomheder. Kontrol af geografiske betegnelser har endvidere indgået i en række kontroller på baggrund af henvendelser fra borgere eller virksomheder, herunder udenlandske virksomheder.

3. Ændringer til den flerårige nationale kontrolplan

Den flerårige nationale kontrolplan er gældende for perioden 2022-2026. Der bliver udført en opdatering i 2025.

4. Gebyrer eller afgifter

4.1 Fødevarestyrelsen

Information om gebyrer og afgifter der opkræves, fremgår på Fødevarestyrelsens hjemmeside:

[Betalning af afgifter og gebyrer](#)

Herudover har Fødevarestyrelsen oplysninger om gebyrer og afgifter i følgende dokument:

[Fødevarestyrelsens prislister 2024-3.pdf](#)

I Fødevarestyrelsen årsrapporter offentliggøres regnskab for hver gebyrordning jf. nedenstående link til årsrapport 2024:

[Årsrapport Fødevarestyrelsen 2024](#)

I henhold til artikel 85, stk. 2, i forordning (EU) 2017/625 skal den enkelte kompetente myndighed gøre de oplysninger om gebyrer eller afgifter, der er omhandlet i artikel 79, stk. 1, litra a), artikel 79, stk. 2, og artikel 80 i forordning (EU) 2017/625, offentligt tilgængelige, dvs. oplysninger om:

- Den metode og de data, der anvendes til at fastsætte disse gebyrer eller afgifter.
 - Det kan oplyses, at de gebyrer som opkræves, skal dække de fulde omkostninger. For kontrol i engrosvirksomheder er kontrollen dog delvist gebyrafløftet. Gebyrerne dækker direkte udgifter, udgifter til transport og en forholdsmæssig del af Fødevarestyrelsens udgifter til overhead. Fødevarestyrelsens overhead omfatter bl.a. alle udgifter til ledelse inkl. direktion, økonomistyring, HR-funktioner, husleje og øvrige udgifter til lokaler, udgifter til medarbejdernes kompetenceudvikling, sekretærfunktioner, kunderådgivning, overordnet kontrolstyring og IT-omkostninger.
- Identiteten af de myndigheder eller organer, der er ansvarlige for opkrævning af gebyrerne eller afgifterne.
 - Fødevarestyrelsen er den ansvarlige myndighed for opkrævningen. Det kan oplyses, at følgende organer opkræver visse gebyrer/afgifter på vegne af Fødevarestyrelsen:

[SEGES Innovation](#). Det er gebyrer for hestepas mv.

[ATP-materielkontrollen](#). Det er gebyrer i forbindelse med godkendelse og syn m.m. af transportmateriel til letfordærlige levnedsmidler.

[Mejeriforeningen](#). Det er gebyrer for ordinær kontrol af mælkeleverende bedrifter.

[Dansk Hunderegister](#). Det er gebyrer for registrering af hunde i et landsdækkende hunderegister.

4.2 Landbrugs- og Fiskeristyrelsen

Plantesundhedsgebyrer

Priserne for plantesundhedskontrol mm. er beskrevet i betalingsbekendtgørelsen, der findes på dette link: [Bekendtgørelse om betaling for plantesundhedskontrol m.v.](#) Producenter og omsættere af planter betaler et årligt registreringsgebyr samt et basisgebyr pr. kontrol. Priserne herfor findes i Bilag 1.

Operatørers udgifter ved at være tilmeldt ordningen for træemballage findes i Bilag 5.

Opfølgende kontrol der foretages på baggrund af manglende overholdelse gennemføres for operatørens regning i henhold til reglerne i Kontrolforordningen.

Pr. 1. januar 2024 blev nye gebyrtakster for avls- og omsætningskontrollen implementeret. Ændringen i gebyrtaksterne for avls- og omsætningskontrollen skyldes, at der i 2023 blev truffet beslutning om, at det oparbejdede underskud på gebyrordningen for avls- og omsætningskontrollen ikke skulle udlignes gennem gebyrstigninger, men derimod blev dækket af bevillingsmidler.

Hygiejneafgift

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen opkræver afgift for hygiejnekontrollen. Regelgrundlaget for afgiften findes i forordning nr. 625 fra 2017, kapitel VI og satserne for gebyret fremgår af § 73-76 i 'Betalingsbekendtgørelsen' (bekendtgørelse nr. 1718 af 30/12/2024).

I Danmark opkræves afgiften hos førstegangsopkøbere af fisk. Opkrævningen sker på baggrund af førstegangsopkøbernes indberetning til Landbrugs- og Fiskeristyrelsen om køb af landet fisk. For mængder op til 50 ton betales 19,77 kr. pr. ton og for mængder herover 9,88 kr. pr. ton. For sild og makrel kan afgiften ikke overstige 988,21 kr. pr. parti.

Satserne, der anvendes til opkrævning for den udførte hygiejnekontrol er beregnet på baggrund af et gennemsnitligt estimat over kontrollørernes tidsforbrug ved hygiejnekontrol på henholdsvis fartøjer og virksomheder. Indtægten fra de opkrævede afgifter anvendes til dækning af omkostninger til kontrol ombord på fartøjer, ved landing fra fartøjer og på virksomheder på land frem til og med første salg.

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen er den ansvarlige myndighed for opkrævningen.

4.3 Miljøstyrelsen

Fra 2021 blev gebyrordning ændret til udelukkende at dække betalingen af udgifter til at administrere selve registreringsordningen.

Gebyrordning for tilladelser til forhandling af meget **giftige og giftige pesticider** (plantebeskyttelsesmidler) omfatter hvert salgssted (P-nummer). Tilladelser opnås via Miljøstyrelsens IT-system MAB. Gebyrsatsen udgjorde i 2024 93 kr. per år for en tilladelse til salg af meget giftige eller giftige pesticider. Med virkning fra 1. januar 2025 er gebyret justeret til 57 kr. pr. år. Gebyrsats er fastsat i bekæmpelsesmiddelbekendtgørelsen.

[Bekæmpelsesmiddelbekendtgørelsen](#)

Alle virksomheder, der i Danmark **producerer, importerer, eksporterer, distribuerer, forhandler og oplagrer (herunder ompakker) pesticider, der er godkendt til professionel anvendelse**, skal årligt lade sig registrere i Miljøstyrelsens IT-System MAB. Alle virksomhedens relevante P-numre (produktionsenheder) under virksomhedens CVR-nummer skal lade sig registrere, hvis de har en eller flere af de nævnte aktiviteter, der vedrører pesticider. Registreringen er omfattet af et gebyr, som skal betales ved hver årlig registrering, for hver af virksomhedens relevante P-numre. Gebyrsatsen var i 2024 på 93 kr. per år. Med virkning fra 1. januar 2025 er gebyret justeret til 57 kr. pr. år. Gebyrsats er fastsat i bekæmpelsesmiddelbekendtgørelsen.